

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ, ਪਵੇਗਾ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ !

ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਮਾਨਸੂਨ ਮੁੜ ਹੋਵੇਗਾ ਸਰਗਰਮ

ਮੌਦੀ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਸਲਾਮ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਅੱਜ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਹਰਿਆਣਾ 'ਚ ਮੌਸਮ ਮੁੜ ਬਦਲ ਜਾਵੇਗਾ। 28 ਤੇ 29 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਮਾਨਸੂਨ ਦੁਬਾਰਾ ਸਰਗਰਮ ਹੋਵੇਗਾ। ਕਈ ਜ਼ਿਲਿਆਂ



'ਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਆਸਮਾਨੀ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣ ਤੇ ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਲਈ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉੱਤਰਾਖੰਡ 'ਚ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਮਾਨਸੂਨ ਸਰਗਰਮ ਹੈ। ਦੇਹਰਾਦੂਨ, ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ, ਨੈਨੀਤਾਲ ਤੇ ਪਿਥੋਰਗੜ੍ਹ 'ਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ

ਲਈ 'ਯੈਲੋ ਅਲਰਟ' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਹਾੜੀ ਜ਼ਿਲੇ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣ ਤੇ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਦੀ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦੇ ਘੇਰੇ 'ਚ ਹਨ। ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈਣ, ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ

ਕਾਰਨ ਸੈਂਕੜੇ ਸੜਕਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। 4 ਜ਼ਿਲਿਆਂ 'ਚ ਮੀਂਹ ਲਈ ਆਰੋਜ਼ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਿਹਾਰ ਦੇ 17 ਜ਼ਿਲਿਆਂ ਲਈ ਯੈਲੋ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿਲਿਆਂ 'ਚ 40-50 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਪ੍ਰਤੀ ਘੰਟਾ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਨਾਲ ਹਵਾਵਾਂ ਚੱਲ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ 'ਚ ਬਣੇ ਘੱਟ ਦਬਾਅ ਤੇ 'ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜੀ' ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਗੁਜਰਾਤ, ਬੰਗਾਲ, ਓਡਿਸ਼ਾ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਤੇ ਉੱਤਰ-ਪੂਰਬੀ ਸੂਬਿਆਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਮੀਂਹ ਅਜੇ ਵੀ ਆਮ ਨਾਲੋਂ 16.1 ਫੀਸਦੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਦੇ ਕੋਰਬਾ 'ਚ ਝੋਨਾ ਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਖੇਤ 'ਚ ਬਿਜਲੀ ਡਿੱਗਣ ਨਾਲ 3 ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰਨ ਸਮੇਂ 25-30 ਕਿਸਾਨ ਖੇਤ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਆਸਾਮ 'ਚ ਹੜ੍ਹ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨਾਜ਼ੁਕ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੱਕ 66 ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 7 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜੇ ਵੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਹੀਰੋਜ਼ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਹਿੰਮਤ, ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦਾ ਸਦਾ ਬਣਿਆ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਯੁਵਾ ਸ਼ਕਤੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀ, ਖੇਡਾਂ, ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਇਨੋਵੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਵੀਆਂ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

'ਮੇਨ ਕੀ ਬਾਤ' ਦੇ 136ਵੇਂ ਐਪੀਸੋਡ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਹੀਰੋਜ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਉਸ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਆਤਮਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਗਲੋਬਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਵੱਲ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। 26 ਜੁਲਾਈ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਝ ਤਾਰੀਖਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਕੈਲੰਡਰ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ



ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਖਾਸ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਬਹਾਦਰ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਅਤੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮੋਦੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਦਿਨ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਬਹਾਦਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹਿੰਮਤ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਗਿਲ ਦੀਆਂ ਉੱਚੀਆਂ ਚੋਟੀਆਂ, ਖ਼ਰਾਬ ਮੌਸਮ ਅਤੇ ਦੁਸ਼ਮਣ ਵੱਲੋਂ ਖੜ੍ਹੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ—ਸਾਡੇ ਸੈਨਿਕਾਂ ਨੇ ਹਰ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕੀਤਾ, ਫਿਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਹਰ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਸੀ।' 'ਸ਼ੌਰਿਆ ਵਿਜੇ ਯਾਤਰਾ' ਅਤੇ

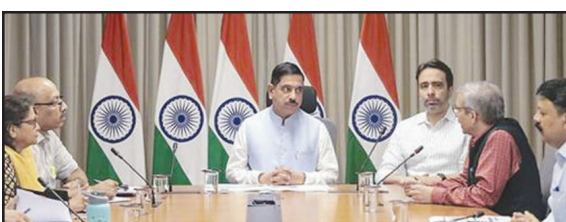
ਰੱਖਿਆ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਾਲ ਇੱਕ ਖਾਸ 'ਸ਼ੌਰਿਆ ਵਿਜੇ ਯਾਤਰਾ' ਕੱਢੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਰੈਲੀ 14 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਵਾਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹਾਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦਾਸ ਦੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਾਰ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਵਿਖੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਵੇਗੀ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਧ ਰਹੀ ਰੱਖਿਆ ਸਮਰੱਥਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ 'ਆਈ ਐੱਨ ਐੱਸ. ਮਹਿੰਦਰਗਿਰੀ' ਦਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣਾ ਕੌਮੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ

ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵੱਲ ਇਕ ਹੋਰ ਮੀਲ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਭਾਰਤ ਰੱਖਿਆ ਉਤਪਾਦਨ, ਰੱਖਿਆ ਨਿਰਯਾਤ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤ ਨਾਲ ਰਣਨੀਤਕ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਹਾਲੀਆ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੋਸ ਅਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇਕ ਵੱਡਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜੋ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਰੱਖਿਆ ਭਾਈਵਾਲ ਵਜੋਂ ਵਧ ਰਹੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਾੜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਪੁਲਾੜ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਕੇਟ 'ਵਿਕਰਮ-1' ਦੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨੋਵੇਟਰਾਂ ਨੇ ਸੱਚ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਇੰਸ ਓਲੰਪਿਆਡਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਵਿੱਤ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਸਾ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੀ 'ਕੋਚ ਦਾ ਰੇਨ' ਮੁਹਿੰਮ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡਾਂ, ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਪੰਚਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮਿਲ ਰਹੇ ਭਰਵੇਂ ਹੁੰਗਾਰੇ 'ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕੀਤੀ। ਖੇਡਾਂ: ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਗਲਾਸਗੋ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਗੇਮਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਜਾ ਰਹੇ ਭਾਰਤੀ ਦਲ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਡਮਿੰਟਨ ਸਟਾਰ ਪੀ.ਵੀ. ਸਿੰਧੂ ਨੂੰ ਵੱਕਾਰੀ ਜਾਪਾਨ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਸਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਾਕੇਟ 'ਵਿਕਰਮ-1' ਦੇ ਸਫਲ ਪ੍ਰੀਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਨੋਵੇਟਰਾਂ ਨੇ ਸੱਚ ਕਰ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ, ਰਸਾਇਣ ਵਿਗਿਆਨ, ਜੀਵ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਗਣਿਤ ਵਿੱਚ ਹੋਈਆਂ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਾਇੰਸ ਓਲੰਪਿਆਡਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਸੰਭਾਲਿਆ

ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਅਹੁਦਾ



ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਨਵੇਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਜੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਹੁਦਾ ਸੰਭਾਲ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇਣ ਮਗਰੋਂ ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰਾਲਾ ਦਾ ਵਾਧੂ ਚਾਰਜ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਉਪਭੋਗਤਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਹਨ।

ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗਤਾ ਸਹਿ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ (ਨੀਟ) ਦੇ ਪੇਪਰ ਲੀਕ ਹੋਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਕਾਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਸੀਜੇਪੀ) ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤੇ। ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚਾਲੇ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ 'ਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ 10 ਦਿਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਦੁਖੀ ਹਨ।

ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਤੇ ਹੋਈ ਪੁਲਿਸ

ਕਾਰਵਾਈ ਤੇ ਮੰਗਿਆ ਜਵਾਬ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ 'ਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਅਮਿਤ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ 20 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ 'ਚ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੱਸੇ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ 'ਚ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਲੇਟ ਗਨ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕੀਤਾ, ਹੰਝੂ ਗੈਸ ਛੱਡੀ ਗਈ ਅਤੇ ਲਾਠੀਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਪੱਤਰ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਇਕ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗੱਲ



ਸੁਣਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅੰਨ੍ਹੇਵਾਹ ਜ਼ੋਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ 'ਚ ਸੈਂਕੜੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਨੇਤਾ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਲੇਟ ਗਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮੀਡੀਆ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਚ ਦਿਖਾਈ

ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਗੰਭੀਰ ਸੱਟਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ 19 ਸਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਹਿਲ ਲੱਚਬ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੈਲੇਟ ਗਨ ਨਾਲ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਇਕ ਅੱਖ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਜਾਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਦੋ ਸਿੱਧੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛੇ, 'ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੈਲੇਟ

ਗਨ ਸਮੇਤ ਘਾਤਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ? ਜੇ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਹੁਕਮ ਕਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤਾ?' 'ਸਾਫੇ ਕੱਪੜਿਆਂ' 'ਚ ਉਹ ਲੋਕ ਕੌਣ ਸਨ ਜੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਡੰਡਿਆਂ ਨਾਲ ਕੁੱਟਦੇ ਵੇਖੇ ਗਏ ਸਨ? ਕੀ ਉਹ ਪੁਲਿਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ ਜਾਂ ਵਲੰਟੀਅਰ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ?' ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਹਿੰਸਾ ਨੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਨੋਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਖੱਡੇ 'ਚ ਡਿੱਗਣ

ਕਾਰਨ 6 ਸਾਲਾ ਮਾਸੂਮ ਦੀ ਮੌਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਇੱਕ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਕਾਲੋਨੀ ਵਿੱਚ ਬੋਰਿੰਗ ਦੇ ਕੰਮ ਲਈ ਪੁੱਟੇ ਗਏ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਰੇ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਅਚਾਨਕ ਡਿੱਗਣ ਕਾਰਨ ਇੱਕ 6 ਸਾਲਾ ਮਾਸੂਮ ਬੱਚੇ ਦੀ ਡੁੱਬਣ ਨਾਲ ਦਰਦਨਾਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ।

ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਾਦਸਾ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 7 ਵਜੇ ਕਾਲਾਧਾਮ ਕਾਲੋਨੀ 'ਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਾਪਰਿਆ, ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਹੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਖੱਡੇ ਦੇ ਨੇੜੇ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਖੇਡ ਦੇ ਸਮੇਂ ਬੱਚਾ ਅਚਾਨਕ ਖੱਡੇ 'ਚ ਜਾ ਡਿੱਗਿਆ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿੱਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕਰਕੇ ਅਗਲੇਰੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਦਿਖਾਇਆ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ

ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਸਿਰਫ਼ ਪੀਓਕੇ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ : ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ

ਦਰਾਸ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਰਾਜਨਾਥ ਸਿੰਘ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ 'ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿੰਦੂਰ' ਨੇ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਕੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਹਰ ਕਾਇਰਾਨਾ ਹਰਕਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜੋ 'ਉਸ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ' ਹੈ।



ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਦੀ 27ਵੀਂ ਵਰ੍ਹੇਗੰਢ 'ਤੇ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਸਮਾਰਕ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ 'ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨੀਤੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ' ਬਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਪੀਓਕੇ) ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਕੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਕਿ 'ਭਾਰਤ ਦਾ ਇਕ ਅਨਿੱਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ'।

ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 1999 ਦੇ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਜਿੱਤ ਨੂੰ 'ਭਾਰਤ ਮਾਤਾ' ਦੇ ਮੁਕੁਟ 'ਚ ਜੜ੍ਹਿਆ ਹੀਰਾਂ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ 2025 ਨੂੰ ਪਹਿਲਗਾਮ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਜਵਾਬ 'ਚ

ਨੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਅੱਤਵਾਦ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਧਮਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀਆਂ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾਵਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਹਰ ਕਾਇਰਾਨਾ ਹਰਕਤ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇਣ 'ਚ ਸਮਰੱਥ ਹੈ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ 'ਕਲਪਨਾ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ' ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਭਾਰਤ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਮੰਦਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਵੀ ਇਹੀ ਹਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।' ਰੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਜਹਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਡਿਜ਼ਾਈਨ ਕਰਨ 'ਚ ਹੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਤਾਂ

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅੱਤਵਾਦ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਨ 'ਚ ਹੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, 'ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਨਵੀਨਤਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰਸਤੇ ਲੱਭ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਘੁਸਪੈਠ ਦੇ ਨਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਲੱਭਣ 'ਚ ਹੁੱਝਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।' ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਭਾਰਤ ਦੇ 'ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਵਿਜੇ' ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਘੁਸਪੈਠ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਗਿਲ ਦੀਆਂ ਰਣਨੀਤਕ ਉਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਮੁੜ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੌਜੀ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦਾ ਸਫਲ ਸਮਾਪਨ 1999 'ਚ ਅੱਜ ਦੇ ਦਿਨ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਕੱਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਜੇਪੀ) ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਅਭਿਜੀਤ ਦੀਪਕ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ 37 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਮਿਲੇ ਭਰਵੇਂ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਾ ਦੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਬਦਲਣ ਹੀ 'ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਇਹ ਵੱਡੀ ਜਿੱਤ' ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੀ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਸੰਦੇਸ਼ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੀਪਕ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਹ ਲੰਬਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਪੂਰੀ ਟੀਮ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ, ਪਰ ਮੁਹਿੰਮ ਨਾਲ ਡਟੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਉਹ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੀਪਕ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ... ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਮੈਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਘਬਰਾਹਟ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾ ਦੇ ਸੁਖਾਲੀ ਨੀਂਦ ਲੈ ਸਕਿਆ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ 37 ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਜੋ ਅਸੀਂ ਹੰਢਾਇਆ, ਉਹ ਬਹੁਤ ਅੱਖਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਧਰਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲ ਸਕਣ ਲਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਮੰਗਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਟਾਈਫਾਈਡ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬੁਖਾਰ 101 ਡਿਗਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਪਰਤਣਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 37 ਦਿਨਾਂ ਤੱਕ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਡੇਰੇ ਲਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ



ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ.ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਲੋਚਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਨੇ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਹੋਰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ 'ਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੀਜੇਪੀ ਦੀ ਇਹ ਲੜਾਈ ਇੱਥੇ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਲੰਬੇ ਸਫ਼ਰ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨੀਟ-ਯੂਜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਦੇ ਲੀਕ ਹੋਣ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਰੋਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਧਰਮੇਂਦਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਨਾਲ ਇਸ 37 ਦਿਨਾਂ ਅੰਦੋਲਨ ਦਾ ਅੰਤ ਹੋਇਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨ ਜਾਗ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਹੋਈ ਗੱਲਬਾਤ ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਗਏ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਦਰਜ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਕੱਕਰੋਚ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ (ਸੀਜੇਪੀ) ਵੱਲੋਂ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਨੈੱਟਵਰਕ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਆਮ ਯਾਤਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਦਿੱਲੀ ਮੈਟਰੋ ਰੇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (ਡੀਐਮਆਰਸੀ) ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰਕੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਸਾਰੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਐਂਟਰੀ ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਿਟ ਗੇਟ ਯਾਤਰੀਆਂ ਲਈ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰਾਜੀਵ ਚੌਕ, ਸੈਂਟਰਲ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਮੰਡੀ ਹਾਊਸ, ਆਈ.ਟੀ.ਓ., ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਪਟੇਲ

ਚੌਕ, ਖ਼ਾਨ ਮਾਰਕੀਟ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੌਰਟ ਵਰਗੇ 18 ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਬੰਦ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਧਰਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੁਰੱਖਿਆ ਏਜੰਸੀਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਤੋਂ



ਬੈਰੀਕੇਡ ਹਟਾ ਲਏ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨੀਟ-ਯੂਜੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ 'ਚ ਹੋਈਆਂ ਗੜਬੜੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚੱਲ ਰਹੇ ਇਸ ਨੌਜਵਾਨ ਅੰਦੋਲਨ ਦੌਰਾਨ ਜੰਤਰ-ਮੰਤਰ ਅਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ 'ਚ ਲਗਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੋਬਾਈਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਵੀ ਹਟਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਨੀਟ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸੀ.ਜੇ.ਪੀ. ਦੇ ਧਰਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੋਨਮ ਵਾਂਗਚੁਕ ਵੀ 26 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਭੁੱਖ ਹੜਤਾਲ 'ਤੇ ਸਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੀੜਤ ਨੀਟ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ 'ਤੇ ਦਰਜ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਵਾਪਸ ਲੈਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਹੈ।

ਸੰਪਾਦਕੀਵਧਦੇ ਰੇਲ ਹਾਦਸੇ

ਰੇਲਵੇ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਤਾਂ ਵਧਾ ਚੜ੍ਹਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸਲੀਅਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਧਾਰਨ ਸਾਵਧਾਨੀਆਂ ਨਾ ਵਰਤਣ ਕਾਰਨ ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਕਈ ਗੰਭੀਰ ਰੇਲ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਾਲ ਹੀ ਚ ਝਾਰਖੰਡ ਦੇ ਚੱਕਰਧਰਪੁਰ ਚ ਮੁੰਬਈ ਤੋਂ ਹਾਵੜਾ ਜਾ ਰਹੀ ਟਰੇਨ ਦੇ 18 ਡੱਬੇ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਅਚਾਨਕ ਬ੍ਰੇਕ ਲਗਾਉਣੀ ਪਈ। ਜਿਸ ਰੂਟ ਤੋਂ ਟਰੇਨ ਆ ਰਹੀ ਸੀ, ਉਸ ਤੇ ਇਕ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਰੇਲਵੇ ਵਿਭਾਗ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁੰਬਈ-ਹਾਵੜਾ ਮੇਲ ਦੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਦੇ ਪਲਟਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਰਹੀ ਕਿ ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਦੋ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਅਤੇ ਅੱਠ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ। ਅਠਾਰਾਂ ਬੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪਟੜੀ ਤੋਂ ਉਤਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸਾ ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਓਡੀਸ਼ਾ ਦੇ ਬਾਲਾਸੋਰ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਗੱਡੀਆਂ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਟਕਰਾ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਇੱਕ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਕਈ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰ ਗਏ। ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਹੀ ਤਿੰਨ ਵੱਡੇ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰੇ ਹਨ। ਰੇਲ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਲੁਕੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਰ ਵਾਰ ਇਹ ਮਤਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹਰ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਟੱਕਰ ਵਿਰੋਧੀ ਯੰਤਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਾਦਸਿਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਪਰ ਅਕਸਰ ਹਾਦਸਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕੱਲੇ ਟਕਰਾਅ ਵਿਰੋਧੀ ਉਪਕਰਨ ਹੀ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਬੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਰੇਲਵੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿ ਕਈ ਰੂਟਾਂ 'ਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰਾਈਜ਼ਡ ਆਪਰੇਸ਼ਨ ਸਿਸਟਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੈਕ ਬਦਲਣ ਅਤੇ ਸਿਗਨਲ ਆਦਿ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਨ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਾ ਚੱਲਣ ਕਾਰਨ ਅਕਸਰ ਹਾਦਸੇ ਵਾਪਰਦੇ ਹਨ। ਆਖ਼ਰਕਾਰ, ਆਧੁਨਿਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਹੱਥੀਂ ਵੀ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ. ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਤੇਜ਼ ਅਤੇ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ਹਵਾਈ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਧਦੇ ਬੋਝ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਅਸੀਂ ਟੈਕ ਅਤੇ ਓਪਰੇਟਿੰਗ ਸਿਸਟਮ ਵੱਲ ਲੋੜੀਂਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਲੁਕੀ-ਛਿਪੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਰੇਲਵੇ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇਸ ਤੇ ਉਚਿਤ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰੇਲਵੇ ਟੈਕ ਪੁਰਾਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਭਾਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਖਤਰਨਾਕ ਸਾਬਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਟੜੀਆਂ 'ਤੇ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦੇ ਵੀ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਜੀਬ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰੇਲ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅਜਿਹਾ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਅਸਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕ ਅੱਜ ਵੀ ਰੇਲਵੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹਨ। ਮਾਲ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦਾ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਰੇਲਵੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੇਲਵੇ ਮਾਰਗਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਪਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਕੰਪਨੀਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸੌਂਪ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਵੱਲ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੰਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਟੜੀਆਂ ਅਤੇ ਰੇਲਵੇ ਸੰਚਾਲਨ ਦੇ ਆਧੁਨਿਕੀਕਰਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਰੇਲਵੇ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਭਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉਮਰ ਭਰ ਦਾ ਦਰਦ ਝੱਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦਾ ਵਧਦਾ ਦਬਦਬਾ

ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਸਨਅਤਕਾਰ ਐਂਨਆਰ ਨਾਰਾਇਣਮੂਰਤੀ ਇਸ ਸਮੇਂ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹੈ। ਰਿਸ਼ੀ ਤੇ ਅਕਸ਼ਤਾ ਨੇ ਹਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਾਰ ਧਰਮਵਿਚਆਪਣੀਆਸਥਾਕਦੇਵੀਨਹੀਂ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਕੜੀਆਂ ਛੁਪਾਈ। ਆਇਰਲੈਂਡ ਤੇ ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੀ ਦਾ ਦੁਰਲਭ ਸੰਯੋਗ ਜੁੜਿਆ ਹੈ। ਕਮਾਨ ਵੀ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾ ਸੰਭਾਲ ਚੁੱਕੇ ਵਰਤਮਾਨ ਉਪ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਕਮਲਾ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਐਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੈਰਿਸ ਜਿੱਥੇ ਡੈਮੋਕ੍ਰੈਟਿਕ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣਨ ਆਇਰਲੈਂਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕਰੀਬ ਹੈ, ਓਥੇ ਹੀ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਲਿੰਚ ਵਰਾਡਕਰ ਦਾ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤੀ ਜਦਕਿ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜਿਸ ਜੇਡੀ ਵੇਂਸ ਨੂੰ ਉਪ- ਪੁਰਤਗਾਲ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਅਹੁਦੇ ਦਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਐਂਟੋਨੀਓ ਕੋਸਟਾ ਦਾ ਪਿਤਾ ਐਂਸ਼ਿਕ ਤੌਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਉਸ਼ਾ ਵੇਂਸ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਭਾਰਤੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਚਾਣਕਿਆ ਸੀ ਛਾਪ ਛੱਡ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਮਰੇਡ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤਭਾਰਤੀ ਮਾਰੀਸ਼ਸ, ਗੁਆਨਾ, ਫਿਜੀ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਚਾਣਕਿਆ ਸੀ ਕਾਮਰੇਡ ਤ੍ਰਿਨੀਦਾਦ ਐਂਡ ਟੋਬੈਗੋ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਹਰਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਸੁਰਜੀਤ ਹੈਰਿਸ ਤੇ ਉਸ਼ਾ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰ ਦੇਵੇਂ ਹੀ ਦੂਜੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਅਮਰੀਕਨ ਹਨ। ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਵੇਂਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸਹੁਰਿਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਨੇੜਾ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਗਿੱਤੇ ਜੁੜੇ ਨਿੱਘੇ ਸਬੰਧ ਹਨ ਤਾਂ ਸੁਭਾਵਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣਾ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਕਦੇ ਉਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਵੇਗੀ। ਹੈਰਿਸ ਸਿੱਧੇ ਸਰਬਉੱਚ ਤਰਜੀਹ ਆਪਣੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਅਤੇ ਉਸ਼ਾ ਅਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੁਨਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਬਣ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦੁਆਰੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਹੋਂਦ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਨਾ ਤਾਂ ਮੁਕਤ ਵਪਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਅਣਬੱਕ ਮਿਹਨਤ-ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਗੱਲ ਅੱਗੇ ਵਧ ਸਕੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਵਿਜੈ ਕਰ ਕੇ ਸੱਤ ਸਮੁੰਦਰ ਪਾਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਮਾਲੀਆ ਵਰਗੇ ਭਗੋੜੇ ਦੀ ਹਵਾਲਗੀ ਆਪਣੀ ਧਾਂਕ ਜਮਾਈ ਹੈ। ਕਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਬਣੀ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਰੀਕ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਭਾਰਤ ਵਿਰੋਧੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਮੋਹ ਵਿਚ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨਾਕਾਮ ਰਹੀ। ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭੁੱਲੇ। ਇਹ ਸੂਚੀ ਬਹੁਤ ਲੰਬੀ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਰਿਸ਼ੀ ਸੁਨਕ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਉੱਭਰਨ 'ਤੇ ਭਾਰਤ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਕ ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਵਿਚ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਅਕਸ਼ਤਾ ਮੂਰਤੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਖਲੂਸ ਦਾ ਭਾਵ ਦਿਸਦਾ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਦਿੱਗਜ ਹੈ, ਉਹ ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ

ਰਾਜਨੀਤਕ ਜਾਂ ਕੂਟਨੀਤਕ ਲਾਭ ਵਿਚ ਤਬਦੀਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਪਾਉਂਦਾ। ਹਾਲਾਤ ਇਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸਪਸ਼ਟ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਮਕਸਦ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਯਾਨੀ ਪੀਆਈਓ ਅਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਅਰਥਾਤ ਐੱਨਆਰਆਈ ਵਿਚਾਲੇ ਫ਼ਰਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਚੋਂ ਐੱਨਆਰਆਈ ਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦਾ ਪੂਰਾ ਦਾਰੋਮਦਾਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹੈ ਜਦਕਿ ਪੀਆਈਓ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਇਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ 'ਅਣ-ਐਲਾਨੇ ਨਾਗਰਿਕ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਓਸੀਆਈ ਕਾਰਡਧਾਰਕ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਭਰਮ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੌਰਾਨ ਰਾਸ਼ਟਰੀਅਤਾ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ।

ਇਸ ਲਈ, ਜਦ ਕੋਈ ਭਾਰਤੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਤਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਖ਼ਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਓਸੀਆਈ ਕਾਰਡਧਾਰਕਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਰਾਜਨੀਤਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਡਧਾਰਕਾਂ ਕੋਲ ਭਾਰਤ ਲਈ ਵਿਸਥਾਰਤ ਵੀਜ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਹੋਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ ਭਾਰਤੀ ਅਰਥਚਾਰੇ ਵਿਚ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵੱਡੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਬਿਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਓਸੀਆਈ ਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕੁਝ ਨਵਾਂ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਮ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਨਾ ਰਹੇ। ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ

ਭਾਰਤ ਵਿਚਾਲੇ ਕੜੀਆਂ ਜੋੜਨ ਵੱਲ ਕਾਫ਼ੀ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕੜੀ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਦਿਵਸ ਵਰਗੇ ਸਾਲਾਨਾ ਆਯੋਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਰਤੀ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪੀਆਈਓ ਦੀਆਂ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਹਰਜ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਪੀਆਈਓ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਆਰਥਿਕ ਪਰਸਪਰ ਲਾਭ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਸਮੇਂ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਸਥਾਨਕ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਦੀ ਹੀ ਮਿਸਾਲ ਲਈਏ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਉਮਰਦਰਾਜ ਪੀਆਈਓ ਭਾਵੇਂ ਹੀ ਅੱਜ ਵੀ ਭੱਜਪੂਰੀ ਬੋਲਦੇ ਹੋਣ ਪਾਉਂਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੇ ਉਸ ਕ੍ਰਿਯੋਲ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਰੀਸ਼ਸ ਵਾਸੀ ਬੋਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਪਰਪੱਕਤਾ ਨੂੰ ਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਰਗੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਪਰਵਾਸੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਾਬੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੂਲ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਾਲੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਕੜੀਆਂ ਜੋੜਨ ਦਾ ਮਾਧਿਅਮ ਬਣ ਸਕਣ। ਉੱਥੇ ਸਭ ਤੋਂ ਤਾਕਤਵਰ ਲਾਬੀ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਹੈ ਜੋ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਭਾਰਤੀ ਪੀਆਈਓ ਸੰਗਠਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਝਿਜਕਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਲਾਬੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਜੋ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ

ਕਈ ਯੂਰਪੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਖ਼ਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਰਤਾਨੀਆ ਵਿਚ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਪੀਆਈਓ ਦੀ ਕੁਝ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਅਲੱਗ ਰਾਇ ਕਾਰਨ ਅਸਹਿਜਤਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵੀ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖ਼ਾਲਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਦੇਖਿਆ ਵੀ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਵੀ ਪੀਆਈਓ ਦੀ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਿਸ਼ਠਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਦੇਹ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਨਾਲ ਲਈ ਦੇ ਜੁੜੇ ਹੋਣ ਦੀ ਹੀ ਖੋਜ ਵੀ ਭੱਜਪੂਰੀ ਬੋਲਦੇ ਹੋਣ ਪਾਉਂਦੇ ਕਈ ਭਾਵੇਂਗੇ। ਕਈ ਵਾਰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨੇਤਾ ਪੀਆਈਓ ਵਿਚਾਲੇ ਕਿਸੇ ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਅਤਾ ਦਾ ਲਾਭ ਵੀ ਚੁੱਕਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਲਈ ਉਹ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਦੌਰ ਦੌਰਾਨ ਅਜਿਹੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਭਰਤਾਉਣ ਲਈ ਤਰੱਦਦ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਰੀ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਿੱਤ-ਹਾਰ ਵਿਚ ਨਿਰਣਾਇਕ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋ-ਧਾਰੀ ਤਲਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੈੱਲ ਬਣਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ।

ਐਧਰਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਬਾਬਾ

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬਾਬਿਆਂ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਕੁੱਝ ਜਿਆਦਾ ਹੀ ਹੈ।ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਓਨਾ ਤਾਕਤਬਰ ਅਤੇ ਦਿੱਜਤਦਾਰ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀ ਕਰਦੇ,ਜਿੰਨਾਂ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਡੇਰੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਤਾਕਤਬਰ ਅਤੇ ਰੁਸੁੰਦਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਵੋਟਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜੁੱਤੀਆਂ ਝਾੜਦੇ ਅਤੇ ਨੱਕ ਰਗੜਦੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਡੇਰਾ ਮੋਹ ਐਨਾ ਭਾਰੀ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਜਿਸਦਾ ਖਮਿਆਜਾ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ (ਸਿਆਸੀ ਆਗੂਆਂ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ) ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੇ ਮੁੱਲ ਤਾਰਕੇ ਭੁਗਤਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੌਮ ਲਈ,ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਜ਼ਬ ਲਈ,ਕਿਸੇ ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਡੇਰੇ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਫਿਰਕੇ ਲਈ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਦੁਖਾਂਤ ਹੋਰ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਤੇ ਤਾਕਤਵਰ ਆਗੂ ਖੁਦ ਹੀ ਆਪਣੀ ਪਿਛਲੇ ਲੰਮੇ ਅਰਬਾਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹਨ ਕੌਮ ਤੇ ਹੰਦਾਉਂਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ । ਇਹ ਦੁਖਾਂਤ ਉਸ ਮੌਕੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਦੁਖਦਾਈ ਬਣ ਗਿਆ,ਜਦੋਂ ਇਸ ਕੌਮ ਦਾ ਖੋਰ ਖਵਾਹ,ਕੌਮ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਆਗੂ,ਕੌਮ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਮੁਖੀਆ ਮਹਿਜ ਸੱਤਾ ਦੀ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਖਾਤਰ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬ ਸੂਬੇਦਾਰੀ ਲੈਣ ਖਾਤਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਾ ਪਾਰਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ,ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਸਰਬ ਉੱਚ ਸੰਸਥਾ ਸ੍ਰੀ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਬਲਕਿ ਅਨੇਕਾਂ ਵਾਰ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰਗਰਮ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਫਿਲਮ 'ਚੋਂ ਬਦੀਆਂ' ਪਾਰ ਕਰ ਗਿਆ ।ਡੇਰਾ ਸ਼ਿਸ਼ਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਫਿਲਮ ਆਈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਰਚ 1699 ਦੀ ਵਿਸਾਖੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਜਮੀਨ ਖਰੀਦ ਕੇ

ਹਰਸ਼ ਧੂਰੀ) ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਨਾਲ ਜਾਕੇ ਗੱਲ ਕਰੋ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ,ਹੁਣ ਉਹ ਸਾਡੀ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਹੱਲ ਕੱਢ ਕੇ ਮੇਰੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਲਈ ਮੱਦਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਲਮ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਇਤਜਾਮ ਕਰਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਜਿਆਦਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇਖਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹਰਸ਼ ਦੀ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇਖਣ ਦੀ ਸੀ,ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਹਰਸ਼ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਦੀ ਕੋਠੀ 12 ਸਫਦਰਗੰਜ ਰੋਡ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲਕੇ ਡੇਰਾ ਮੁਖੀ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ।ਉਸ ਮੌਕੇ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਰਿੱਕ ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਉਹ ਬਾਬਾ ਹੈ,ਉਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਐਧਰਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਹਾਂ,ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਵਾਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਬਾਬਾ ਮੈਂ ਹਾਂ,ਭਾਵ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਹੈ,ਇਸ ਲਈ ਤੁਸੀ ਕੋਈ ਫਿਕਰ ਜਾਂ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰੋ ਮੈਂ ਸਾਰੇ ਇਤਜਾਮ ਕਰਾਂਗਾ,ਉਹਦੇ ਲਈ ਬਾਬੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ ਦਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਲੈ ਆਇ,ਜਿਸ ਦੇ ਜਰੀਏ ਉਹ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ੀ ਦਿਵਾ ਦੇਣਗੇ । ਉਹ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀ ਸੁਖਬੀਰ ਦਾ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਲੈਕੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬੰਬੇ ਜਾ ਕੇ ਮਿਲੇ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਕੁੱਝ ਦੱਸਿਆ,ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸਟੀਕਰਨ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ,ਜਿਸ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਹੇਠਾਂ ਬਾਬੇ ਦੇ ਹਸਤਾਖਰ ਸਨ । ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਜੀਤ ਚੀਮਾ ਅਤੇ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਉਸ ਸਪੱਸਟੀਕਰਨ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਉਸ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਹਸਤਾਖਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬਦਦੀ ਕੁੱਝ ਥਾਂ ਵਿੱਚ ਖਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਸਬਦ ਆਪ ਹੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖਬਰਾਂ ਛਪੀਆਂ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਇਸ ਗੱਲ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਨਰਾਜ ਹੋਇਆ ਕਿ ਖਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਮੈਂ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀ

ਕੀਤੀ,ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਸਪੱਸਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਐਧਰਲੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਬਾਬਾ ਮੈਂ ਹਾਂ, ਮੁਆਫੀਨਾਮਾ ਨਹੀ ਸੀ ਦਿੱਤਾ,ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਸਪੱਸਟੀਕਰਨ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਦੇ ਨਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੇਕਰ ਬੋਲਿਆ ਹੈ । ਕਾਸ਼ ਪਿਆ ਕਿ ਇਹ ਸਬਦ ਖਿਮਾ ਦਾ ਜਾਚਕ । ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਜਬੇਦਾਰ ਅਸੀ ਨਹੀ ਬਲਕਿ ਖੁਦ ਸੁਖਬੀਰ ਅਤੇ ਬਾਬਾ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਅਕਾਲੀ ਵਰਗੇ ਦਲਜੀਤ ਚੀਮੇ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਹੈ । ਉਸ ਤੋਂ ਜਬੇਦਾਰ ਹੁੰਦੇ,ਜਿਹੜੇ ਆਪਣੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੇ ਉਸ ਮੁਆਫੀਨਾਮੇ ਨੂੰ ਦਰੱਖਤ ਨਾਲ ਬੰਨਕੇ ਕੋੜੇ ਮਾਰਨ ਦੀ ਨੂੰ ਦੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਸੁਖਬੀਰ ਨੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦੇਕੇ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣ ਦੀ ਜੁਰਅਤ ਸੀ।ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਕੇ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ,ਉਸ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸੰਝਾਵਨਾ ਛੁਪੀ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਬਾਅਦ 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਵੀ ਦੇ ।ਇਸ ਲਈ ਭਾਵੇਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੌਮ ਦੇ ਜਬੇਦਾਰ ਬਣਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਸਿਰਜਣ ਡੇਰੇ ਵੱਲੋਂ 2017 ਵਿੱਚ ਵੀ ਖੁੱਲ ਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਣਗੇ,ਪਰ ਮੌਜੂਦਾ ਦਲ ਦੀ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ 2019 ਜਬੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਅਤੇ ਹਰਸਿਮਰਤ ਦੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਤਖਤ ਤੇ ਬੈਠ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ।ਸੋ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕੇ ਲਏ ਗਏ ਗਲਤ ਫੈਸਲੇ ਕੌਮ ਲਈ ਤਾਂ ਖੁਲਾਸਿਆ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜਰ ਇਹ ਸੋਚਣਾ ਘਾਤਰ ਹੋਣਗੇ,ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਨ ਲਰ ਪ੍ਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣੀਆਂ ਨਸਲਾਂ ਲਈ ਵੀ ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਕੀਤੇ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਝੂਠ ਕੌਮੀ ਨਫਰਤ ਦੇ ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਦੇ ਵੀ ਵੀ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ,ਜੇਕਰ ਸਾਰੇ ਜਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ । ਇਸ ਸਾਰੇ ਘਟਨਾਕ੍ਰਮ ਖੁਲਾਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਧੀ ਸਚਾਈ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਾ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੇਸ਼ੀ ਤਾਂ ਵੀ ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਨਹੀ,ਬਲਕਿ ਉਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਅਕਾਲੀ ਵੱਡੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ । ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਕੌਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਹਨ,ਜਿਹੜੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੱਤਾ ਵੱਡੇ ਆਗੂ ਹਨ । ਲੰਮਾ ਸਮਾਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਸੁਖ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਮੂਕ ਦਰਬਾਰ ਬਣੇ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਪੰਥ ਸਮਝ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਹੋਰ ਅਤੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਹੋਣੀ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਆਪ ਹੁਦਰੀਆਂ ਤੇ ਸਹੀ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਜੇਕਰ ਅੱਧੇ ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਸਚਾਈ । ਕੌਮ ਦੇ ਕਟਹਿਰੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਹੋਵੇ,ਫਿਰ ਵੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੇ ਲੋਕ ਕਦੇ ਮੁਆਫ ਨਹੀ ਹੋ ਸਕਣਗੇ,ਭਾਵੇਂ ਗੁਨਾਹ ਬਖਸ਼ਣ ਯੋਗ ਨਹੀ ਹਨ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਬਾਦਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਕੌਮ ਦੇ ਭਰੋਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਤੋੜਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਤਾਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਆਪਣੇ ਗੁਰੂ ਨਾਲ ਵੀ ਧੋਖਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਲੈਣ ।ਅਗਲੀ ਗੱਲ ਉਹ ਵਾਅਦਾ ਮੁਆਫ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਢਾਹ ਗਵਾਹ ਪਰਦੀਪ ਕਲੇਰ ਦੀ ਕਰਦੇ ਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਂ,ਜਿਹੜਾ ਹੁਣ ਕਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਤੋਂ ਵੱਲੋਂ ਬੋਲੇ ਗਏ ਇਹ ਸਬਦ:- ਕਿ ਓਧਰਲੇ ਡਰਦਾ ਵਾਅਦਾ ਮੁਆਫ ਗਵਾਹ ਬਣਕੇ ਸਿਸਟਮ ਦਾ ਤੁਹਾਡਾ ਬਾਬਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਬੰਦ ਖਲਾਸੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ।

ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹਰ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਦੀ ਆਦਰਸ਼ਕ ਸੋਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਕੀ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਮਾਂ ਅਜਿਹੀ ਸੋਚ ਦੇ ਰਾਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਅਤੇ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਲੈ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਔਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਆਦਰਸ਼ਾਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੇ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਬਣਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ, ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਹੌਲ ਦੀ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਇਸ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਖਲ ਔਦਾਜ਼ੀ ‘ਚੀਤੇ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ’ ਨਾਲ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪਰ ਇਹਦੇ ਦੁਰਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੀ ਸਮਝ ਅਤੇ ਬਚਾਈ ਦੀ ਸਰਗਰਮੀ ਦੋਵੇਂ ਕੀਤੀ ਦੀ ਤੌਰ ਤੁਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲਗਭਗ ਇਹੀ ਸਥਿਤੀ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਗਤੀਵਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਵੀਆਂ-ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਕਰਕੇ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲਾਉਂਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਪਰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹਨਾਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ

ਬੱਚਿਆਂ ‘ਤੇ

ਭੂਮਿਕਾ ਅਤੇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਲੰਮੇ ਦਾਅ ਤੋਂ ਖੋਜਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਵਰਤਾਰਾ ਸਮੇਂ ਸਥਾਨ ‘ਚ ਬੰਨ੍ਹਿਆ ਇੱਕ ਵਕਤੀ ਵਰਤਾਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਵਜ੍ਹਾ ਨਾਲ ਨਵੀਆਂ ਖੋਜਾਂ ਲਈ ਜੱਦੋਂ ਜਹਿਦ ਕਦੇ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਪ੍ਰਮਾਣੂ ਦੀ ਖੋਜ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਐਟਮਬੰਬ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਲਟਰਾ ਸਾਊਂਡ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਭਰੂਣ ਹੱਤਿਆ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਤਾਂ ਬਿਨਾਂ ਚੀਰ ਫਾੜ ਦੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰ ਝਾਕਣ ਦੀ ਮਸ਼ੀਨ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਵੀ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕਾਢ ਹੈ ਜੋ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਅਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਮਾਊਸ ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਨਾਲ ਸਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਢ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਜੋੜਨ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅਥਾਹ ਮਨੁੱਖੀ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਚਾਇਆ ਹੈ ਪਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖੋਂ ਪੱਛੜੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ

ਦੀ ਬਜਾਇ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤਮੰਦ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਸਾਮਮਣੇ ਅਜੋਕਾ ਨਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਕੀ-ਕੀ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਤਰੇ ਲਈ ਖੜਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਟਾਕਰੇ ਲਈ ਕੀ ਕੁਝ ਸੰਭਵ ਹੈ, ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ-ਚਰਚਾ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਗਾਉ ਕਾਮੂਕ-ਉਤੇਜਨਾ (Eroticism) ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਿਹੇ ਅਜੋਕਾ ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਮੀਡੀਆ:- ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਸਮਾਰਟ ਫੋਨ, ਕੰਪਿਊਟਰ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਆਦਿ ਆਮ ਮੱਧ-ਵਰਗੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਸਭ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਇਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਚਿੱਬੜੇ ਦੇਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪੱਖੋਂ ਪੱਛੜੇ ਸਮਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਸੂਚਨਾ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦਾ ਆਉਣਾ ਬਾਂਦਰ ਹੱਥ ਡੱਬੀ ਫੜਾਉਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੋ ਨਿੱਬੜੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਭਿਆਨਕ ਅਸਰ ਬੱਚਿਆਂ ਉੱਪਰ

ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੱਟਅਪ, ਰੇਸ਼ਭੁੱਕ, ਇੰਟਰਨੈੱਟ, ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਉੱਤੇ ਚਲਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦਾ ਫਿਲਮਾਂਕਣ ਤੇ ਬੋਲ, ਸਭ ਕਾਮ-ਉਤੇਜਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਨ ਦਾ ਮੋਚ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਤੇ ਅਸ਼ਲੀਲ ਤਸਵੀਰਾਂ ਅਤੇ ਵੀਡੀਓਜ਼ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਸਾਡੇ ਸਮਾਜ ਦਾ ਇੱਕ ਸਹਿਜ ਵਰਤ

ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਇੱਕ ਉਤਸਵ

ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਤਾਂ ਸਾਰਾ ਜੀਵਨ ਹੀ ਇੱਕ ਉਤਸਵ ਹੈ। ਇਸ ਸਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਏਜੰਡਾ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡਾ ਸੋਚ ਤੇ ਬਿਹਤਰ ਕਰੋ। ਕੰਮ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹੈ। ਕੰਮ ਤੋਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ। ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਇਨਸਾਨ ਹੀ ਕੁਝ ਸਿਰਜ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਚਾਵਾਂ, ਗੀੜਾਂ, ਉਮੀਦਾਂ ਅਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਰੁਝੇਵੇਂ, ਕੰਮ-ਕਾਰ ਹਾਂ ਪੱਖੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਹੜੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਨੂੰ ਪੂਜਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੁਲਕ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਦੂਜੇ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਪੱਛਮੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਉਦਾਹਰਨ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਛੋਟੇ ਕੈਨਵਸ ‘ਤੇ ਵੱਡੀ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੋਟੀ ਸੋਚ ਨਾਲ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ। ਵਿਹਲੇ ਰਹਿਣਾ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨਾ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭਿਆਨਕ ਰੋਗ ਹੈ। ਵਿਹਲੜ ਇਨਸਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਥੱਕਿਆ-ਥੱਕਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਕਦੇ ਯਤਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹ ਆਲਸ ਦੀਆਂ ਤੰਦਾਂ ਦੀ ਜਕੜ ‘ਚ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਹ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਬੁਝਾਪੇ ਦੀਆਂ ਅਲਾਮਤਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਾਮਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਰੁੱਝੇ ਰਹੋ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ ‘ਤੇ ਕਿਰਤ ਕਰਨਾ ਤੇ ਰੁੱਝੇ ਰਹਿਣਾ ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਤੇਂਦਰੁਸਤੀ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਣ ਹੈ। ਅੱਜ ਹਰੇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਇੱਕ ਹੀ ਇੱਛਾ ਹੈ ਕਿ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਸ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ

ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਫ਼ੌਜ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਬਣਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ ਤੇ ਹੱਥੀ ਕਿਰਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਉਹ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀ ਪਿੱਛੇ ਦੌੜਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਕਿਸੇ ਮਨਚਾਹੇ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਲੀਨ ਹੋ ਜਾਣ। ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਤ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੂ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕਮਾਈ ‘ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਰੁੱਖੀ-ਸੁੱਕੀ ਰੋਟੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦਾ ਮਜ਼ਾ ਆਵੇਗਾ। ਵਿਹਲੜ ਵਿਅਕਤੀ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਬੋਝ ਹੈ। ਵਿਹਲੜ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ।

ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰ ਸਕਣ। ਛਾਟੇ ਕਿਰਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਖ਼ਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਪਰ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਚੀਜ਼ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖ਼ਰੀਦੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਬੰਦੇ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੇ ਵਰਗ ਹਨ ਜੋ ਦੁੱਖਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਨ। ਇੱਕ ਵਰਗ ਕੋਲ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਥੋਂ ਤਕ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋ ਵਕਤ ਦੀ ਰੋਟੀ ਵੀ ਨਸੀਬ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਉਹ ਦੁਖੀ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਵਰਗ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਕੋਲ ਸਭ ਕੁਝ ਹੈ, ਪਰ ਕੰਮ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੇ ਦੁੱਖ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਬੋਰਸਾ, ਬੋਰੰਗਾ ਅਤੇ ਬੱਝਲ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਸਲ ਸੁੱਖ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਸਰੂਫ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹੀ ਮਾਣਦੇ ਹਨ। ਮੌਜ਼ਿਲ ‘ਤੇ ਉਹ ਹੀ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਜਿਹੜੇ ਸਵੇਰੇ ਰਵਾਨਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਤੇਰਨਾ ਉਹ ਹੀ ਸਿੱਖਦੇ ਹਨ ਜੋ ਡੁੱਬਣ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਕੇ ਪਾਣੀ

ਵਿੱਚ ਕੁੱਦ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਉਦੇਸ਼ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਤੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਾਧਾਰਨ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ‘ਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਛਾਵਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲਾਂ, ਜੀਪਾਂ ਤੇ ਕਾਰਾਂ ਪਿੱਛੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਜਿਵੇਂ ਸਰਪੰਚ, ਜ਼ੈਲਦਾਰ, ਲੰਬੜਦਾਰ, ਜਾਤੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਗੋਤ ਆਦਿ ਲਿਖਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ‘ਚ ਟੌਹਰ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ‘ਚ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਹ ਇੱਕ ਤਰਲਾ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨ ਇਹ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੰਗਵੇ ਪਰਾਂ ਨਾਲ ਲੰਮੀ ਉਡਾਣ ਨਹੀਂ ਭਰੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਣ ਵਿੱਚ ਸਫ਼ਲ ਵੀ ਹੋ ਜਾਵੋਂ, ਪਰ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਵੜਨ ਲਈ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਸਤਿਕਾਰ ਲੈਣ ਲਈ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਹੀ ਸਫ਼ਲ ਹੋ ਸਕੋਗੇ ਜੇ ਆਪ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰੋਗੇ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਡਾ ਦੌਰ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਦੇਖੇਗਾ ਨਾ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਤਾ ਦੇ। ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਮਨ ਦੀ ਕੱਠੜੀ ਦੇ ਦਰਵਾਜ਼ੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਾਰੂ ਅਤੇ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਰੱਖ ਕੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਅਤੇ ਗਿਲੇ-ਸ਼ਿਕਵਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਲੰਬੀ ਹੁੰਦੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਮਸਰੂਫ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਬੋਲੱਲੀ ਭਟਕਣਾ ਅਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੱਲ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ।

ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਮਕਸਦ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੰਮ ਨੂੰ ਹੀ ਪੂਜਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਿਰ ਸੁੱਟ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੋਲੱਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਉਸਦਾ ਧਿਆਨ ਭੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ। ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਅਸਫ਼ਲ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਉਹ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਕੁਝ ਮਾਣਯੋਗ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਦ੍ਰਿੜ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੋਗੇ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਸਦਕਾ ਸਫਲਤਾ ਤੁਹਾਡੀ ਝੱਲੀ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਮ ਇਨਸਾਨ ਤੋਂ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਬਣਨ ਲਈ ਰਾਤਾਂ ਦੀ ਨੀਂਦ ਤਿਆਗ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ‘ਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਾਇੰਸ ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਹੀ ਕਰੋੜਪਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਦੇਖੋਗੇ ਕਿ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਘੱਟ ਪੜ੍ਹਿਆਂ-ਲਿਖਿਆਂ ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ‘ਕੰਮ ਹੀ ਪੂਜਾ’ ਵਾਲਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਪਣਾ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਸੁਧਾਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਸ਼ੁਭ ਸਮਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਕੰਮ ਸ਼ੁਭ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਸ਼ੁਭ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੰਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਕੋਈ ਖ਼ਾਸ ਦਿਨ ਜਾਂ ਖ਼ਾਸ ਲਗਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਅਮੁੱਲ ਸਮਾਂ ਵਿਅਰਥ ਨਾ ਗੁਆਓ। ਬਸ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ।

ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਝਲਦਾਰ ਬਣਤਰ

ਜਦੋਂ ਬੱਚਾ ਜਨਮ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਬੰਧਨ ਵਿੱਚ ਬੱਝ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤਕ ਇਸ ਬੰਧਨ ‘ਚ ਬੱਝਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨਾਲ ਰਿਸ਼ਤਾ ਜੁੜਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦਿਨਾ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿਆਰਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਸ ਦੁਨੀਆਂ ‘ਤੇ ਇਹ ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੈ ਜੋ ਪਾਕ-ਪਵਿੱਤਰ ਤੇ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਕਸੌਟੀ ‘ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਖਰੇ ਨਹੀਂ ਉੱਤਰਦੇ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਮ ਤੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ‘ਚ ਮਾਂ ਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ਼ਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸੀਨੇ ਅੰਦਰ ਸਮੇਟ ਲੈਂਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੱਚਾ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਜਾਚ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਡੋਰ ਬੜੀ ਪੱਕੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜੋ ਆਖਰੀ ਸਾਹਾਂ ਤਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਟੁੱਟਦੀ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆਰ, ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਆਪਣੇਪਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਭਰੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਸਾੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਇਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੀਆਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਾਬੁਲ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੋਈ ਕਰਕੇ ਸਾੜੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਦੇਈ-ਦੇਈ ਵੇ ਬਾਬਲਾ ਮੈਨੂੰ ਓਸ ਘਰ, ਜਿੱਥੇ ਸੱਸ ਦੇ ਬਾਹਲੇ ਪੁੱਤ। ਇੱਕ ਮੰਗੀਏ ਤੇ ਇੱਕ ਵਿਆਹੀਏ, ਮੈਂ ਸ਼ਾਦੀਆਂ ਦੇਖਾਂ ਨਿੱਤ।।

ਸੱਚਮੁੱਚ ਕਿੰਨਾ ਨਿੱਘ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ‘ਚ। ਸਾੜੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਹਰ ਸਮੇਂ ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਹੀ ਸਾਰੇ ਛੋਟੇ-ਵੱਡੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਂਦਾ ਸੀ ਜੋ ਸਭ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਉਸ ਫ਼ੈਸਲੇ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਕਿਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਰ ਸਕੇ, ਪਰ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਡੋਰ ਇਨੀ ਕੱਚੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਸ ਵੇਲੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਜਿਹੀ ਠੱਕਰ ਨਾਲ ਹੀ ਟੁੱਟ

ਜਾਵੇ। ਹੁਣ ਘਰ ਦਾ ਮੁਖੀ ਜੋ ਫ਼ੈਸਲੇ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਗਵਾਰਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਚਾਹੇ ਉਹ ਧੀ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਪੁੱਤ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹੁਰਾ ਘਰ ਲੋਚਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ‘ਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਤੀਸਰਾ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਇਨੇ ਨਾਜ਼ੁਕ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕਿਸੇ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਹੱਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਜਤਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਤਾ ਦਾ ਹੀ ਮੂੰਹ ਵੇਖਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਨੇ ਤਾਂ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਹੀ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਸ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਅਤੇ ਦਿਲਾਂ ‘ਚ ਇਨੀਆਂ ਦੂਰੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਇਹ ਮਿਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀਆਂ। ਅਸੀਂ ਨੇੜੇ ਹੋ ਕੇ ਕੋਰਾਂ ਦੂਰ ਗਏ ਹਾਂ। ਪਹਿਲਾਂ ਚਿੱਠੀ ਪੁੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਸਕੇ ਸਬੰਧੀਆਂ ਦੀ ਸੁਖ-ਸਾਂਦ ਪੁੱਛੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਘਰ ਦੀ ਸੁਆਣੀ, ਭੈਣ-ਭਰਾ ਅਤੇ ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਦੀ ਬੜੀ ਸ਼ਿੱਦਤ ਨਾਲ ਤਾਘ ਰਹਿੰਦੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਗਲੀ ਵਿੱਚ ਡਾਕੀਏ ਦੇ ਸਾਈਕਲ ਦੀ ਘੰਟੀ ਵੱਜਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਤਾਘ ਪਿਆਰੀ ਜਿਹੀ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਵਿਆਹੀ ਜਦੋਂ ਆਪਣੇ ਮਾਹੀਏ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖੀ ਚਿੱਠੀ ਪੜ੍ਹਦੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪੈਰ ਧਰਤੀ ‘ਤੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਲੱਗਦੇ ਤੇ ਉਹ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ‘ਚ ਉਡਾਰੀਆਂ ਮਾਰਦੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਚਿੱਠੀ ‘ਚ ਮਾਹੀਏ ਦੇ ਆਉਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਚਾਅ, ਸੱਧਰਾਂ ਸੋਭਾਲੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂਦੇ। ਉਸ ਦਾ ਹੁਸਨ ਡੁੱਲ੍ਹ-ਡੁੱਲ੍ਹ ਪੈਣ ਲੱਗਦਾ ਤੇ ਉਹ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਖ਼ੁਦ ਨੂੰ ਵੇਖ-ਵੇਖ ਸ਼ਰਮਾ ਜਾਂਦੀ। ਫਿਰ ਉਹ ਮਿਲਾਪ ਦੀਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਘੜੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਬੇਸਬਰੀ ਨਾਲ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਹੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹੁਸੀਨ ਪਲਾਂ ਨੂੰ ਜਿਵੇਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਹੀ ਉਡਾ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇ। ਹੁਣ ਨਾ ਕਿਸੇ ਡਾਕੀਏ ਦੁਆਰਾ ਚਿੱਠੀ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਹੀਏ ਦੇ ਵਿਯੋਗ ‘ਚ ਤੜਪ ਰਹੀ ਸੱਜ ਵਿਆਹੀ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਵਸਲ ਦੀ ਉਡੀਕ। ਹੁਣ ਹਰ ਰਿਸ਼ਤਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਵਾਰਥ ਦੀ ਭੁਨਿਆਦ ‘ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ

ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਨਾ ਆਪਣੇ ਦਾਦਾ-ਦਾਦੀ ਤੋਂ ਰਾਜੇ-ਰਾਣੀਆਂ ਜਾਂ ਪਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣ ਕੇ ਸੌਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿਖਾਏ ਗਾਹ ‘ਤੇ ਕੋਈ ਚੱਲਦਾ ਹੈ। ਘਰਾਂ ‘ਚ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ-ਸਤਿਕਾਰ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ‘ਚ ਫਾਲਤੂ ਸਮਝ ਕੇ ਕੋਅਰ ਹੋ ਜਾਣ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ‘ਚ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਟਾਈਮ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਬੱਚੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸੰਸਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬੱਚੇ ਮਾਪਿਆਂ ਕੋਲ ਬੈਠਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਵੀਡੀਓ ਗੇਮਜ਼, ਕਲੱਬ, ਬਾਰਾਂ ਦੇ ਇਨੇ ਆਦੀ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸਮਝ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਹੀ। ਜਿਹੜੇ ਗੱਭਰੂ-ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਬੇਮਤਲਬ ਹੈ ? ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇਨੇ ਬਦਲ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਮਾਪਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਨੀ ਹੀ ਕੀ ਸੀ ਕੁੜੀਆਂ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਾਪੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋ ਸਮਝਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ ਹਨ। ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ‘ਚ ਜੇ ਕੋਈ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮਿਲਿਆ ਤਾਂ ਭੜਾਸ ਕੱਢ ਲਈ ਜਾਏਗੀ, ਪਰ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਗੁੱਸਾ ਠੰਢਾ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਗੱਲ ‘ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੋਬਾਈਲ ‘ਤੇ ਗਾਲਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਬੇਇਜ਼ਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗੇ ਦੇਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਉਂਦਾ। ਅਜਕੱਲ੍ਹ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਹਿਣਸ਼ੀਲਤਾ ਤੋਂ ਵਿਰਵਾ ਮਨੁੱਖ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਦੀ ਸਮਝ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਮਾਨਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਵੀ ਸਿੱਖ

ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੋ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਪੰਜ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕੱਲਪੁਣਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਹਿਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਨ ਸੁੰਵਨਤਾ ਰਹੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖੀ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਹੇਗਾ। ਬਸ! ਇਕੱਲਪੁਣਾ ਮਾਨਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਿੱਛੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਧੁੰਦਲਾ ਧੁੰਦਲਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਖਾਲੀ-ਖਾਲੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਵੀ ਠੀਕ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਹੁਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਿੱਛੜਣ ਦਾ ਇਕਦਮ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਪੁਣੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਸੁੰਨਾ ਸੁੰਨਾ ਤੇ ਰੌਣਕ ਗਾਇਬ ਹੋਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਸਾਰਥਿਕ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਦਰੁਸਤ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਸ਼ੂਗਰ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗੀ। ਭੀੜ ਭੜੱਕੇ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹੋ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਭੀੜ ਵਿੱਚ ਮਨ ਉਕਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਲੰਬੀ ਸੈਰ ਕਰੋ। ਇਕਾਂਤ ਵਿੱਚ ਘੁੰਮਣ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕੱਲਪੁਣੇ ਦਾ ਆਨੰਦ ਆਉਣ ਲੱਗ ਪਵੇਗਾ। ਇਕੱਲਪੁਣਾ ਵੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਕਿਤਾਬ ਵਾਂਗ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਇਕੱਲਾ ਇਕੱਲਾ ਵਰਕਾ ਉਲਟਾਉ ਤੇ ਇਸਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ। ਜੀਵਨ ਆਨੰਦ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਹਲਕਾ ਫੁਲਕਾ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਆਨੰਦ ਵੀ ਮਾਣੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਚਿੱਤ ਰਾਜ਼ੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਨ ਉੱਪਰ ਚਿੰਤਾ ਭਾਰੂ ਨਾ ਹੋਣ ਲਈ। ਮਨ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ-ਛੋਟੀਆਂ ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸੰਨ ਰੱਖੋ। ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਦੇ ਛੋਟੇ-ਛੋਟੇ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਣੋ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦ-ਦਾਇਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਜੇਕਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਤ ਹੋ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਪਾਣੀ ਲਾਓ। ਘਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਘਰ ਭਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਲੱਗੇਗਾ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਤੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹੋ।

ਪੁੱਤੇ ਪੋਤੀਆਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਖੇਡੋ, ਬੱਚੇ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹਿਣਗੇ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਨ ਸੁੰ ਵਨਤਾ ਆਏਗੀ ਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੋਹਣੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬੀਤੇਗਾ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਗੋੜਾ ਮਾਰੋ। ਆਪਣੀ ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰੋ। ਫ਼ਸਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗ ਕੇ ਦੱਸਣਗੀਆਂ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਪਾਣੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਾਂ ਖਾਦ ਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਸੈਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਮਨ ਵੀ ਖ਼ੁਸ਼ ਰਹੇਗਾ। ਇਸ ਨਾਲ ਇੱਕ ਤਾਂ ਖੇਤਾਂ ਵੱਲ ਗੋੜਾ ਮਾਰਨ ਨਾਲ ਫ਼ਸਲਾਂ ਦੀ ਸੁਖ਼-ਸਾਂਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲੇ ਸੈਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਥੋੜ੍ਹਾ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਤੇ ਲਿਖਣ ਲਈ ਵੀ ਕੱਢਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਤੁਸੀਂ ਬਾਹਰ ਪਿੰਡ ਦੀ ਸੱਥ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਤਾਸ਼ ਖੇਡਣ ਦਾ ਆਨੰਦ ਮਾਣੋ। ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੋ। ਕਦੇ-ਕਦੇ ਪੰਜ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਘੁੰਮਣ ਫਿਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਲਓ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਕੱਲਪੁਣਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗੇਗਾ। ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਪਿਛਲਾ ਪਹਿਰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਕਲੇਗਾ ਤੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਵਨ ਸੁੰਵਨਤਾ ਰਹੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸੁਖੀ ਤੇ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਰਹੇਗਾ। ਬਸ! ਇਕੱਲਪੁਣਾ ਮਾਨਣ ਦੀ ਜਾਂਚ ਆਉਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।ਜਦੋਂ ਕਦੇ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਿੱਛੜ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਅੱਗੇ ਹਨੇਰਾ ਛਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਵਿੱਖ ਧੁੰਦਲਾ ਧੁੰਦਲਾ ਅਤੇ ਉਦਾਸ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਘਰ ਖਾਲੀ-ਖਾਲੀ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਉਸਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਵੱਡਾ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਕਿਸੇ ਹੱਦ ਤਕ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਵੀ ਠੀਕ ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ‘ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਬਹੁਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਵਿੱਛੜਣ ਦਾ ਇਕਦਮ ਝਟਕਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਵੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਉਮਰ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਚਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਬੇਚੈਨੀ ਜਿਹੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਿਅਕਤੀ ਇਕੱਲਪੁਣੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਨ ਚਿੜਚਿੜਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੂੰ ਘਰ ਸੁੰਨਾ ਸੁੰਨਾ ਤੇ ਰੌਣਕ ਗਾਇਬ ਹੋਈ ਲੱਗਦੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਮਨੁੱਖ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਉਦਾਸ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ ਰਹਿਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਅਪਣਾ ਕੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਕੱਲਪੁਣੇ ਨੂੰ ਖ਼ੁਸ਼-ਸਾਂਦ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਆਨੰਦ-ਦਾਇਕ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।ਜੇਕਰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਤ ਹੋ ਤਾਂ ਉੱਥੇ ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਲਾਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਓ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਸ਼ਾਮ ਪਾਣੀ ਲਾਓ। ਘਰ ਦੀ ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤੇ ਘਰ ਭਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਲੱਗੇਗਾ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਤੇ ਆਂਢ-ਗੁਆਂਢ ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹੋ।

ਕਿਮੋਂ ਰਿਹਾ ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਫਿਰ

”ਜਾ ਆਇਆ ਬਾਬਾ ਸਹੁਰੀਂ ਵਿਆਹ। ਕਿਮੋਂ ਰਿਹਾ ਤੇਰਾ ਵਿਆਹ ਫਿਰ। ਚੰਗੀ ਸੇਵਾ ਸੂਦਾ ਕੀਤੀ ਕੁ ਤੂੜੀ ਆਲੀ ਸਬੂਤ ‘ਚ ਵੱਡੇ ਬੁਝੜੇ ਕੋਲੇ ਵੀ ਮੰਜਾ ਭਾਹ ‘ਤਾ ਸੀ ਬਈ ਖੰਘੀ ਜਾਉ ਦੋਨੋਂ ਬੁਝੜੇ ?” ਨਾਥਾ ਅਮਲੀ ਵੀ ਸੀਤੇ ਮਰਾਸੀ ਨੂੰ ਟਿੱਚਰ ‘ਚ ਬੋਲਿਆ, ”ਓਏ ਕੁੱਕੜ ਕੁੱਕੜ ਵੀ ਪੁੱਛ ਲਾ ਬਾਬੇ ਨੂੰ ਬਈ ਖੁਆਇਆ ਸੀ ਕੁ ਮੂੰਗੀ ਦੀ ਦਾਲ ਨਾਲ ਈ ਮੱਥਾ ਡੰਮੂ ‘ਤਾ ਸੀ। ਨਾਲੇ ਬਾਬਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਅੱਧੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਫੁੱਢੜਾਂ ਦੇ ਥਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੋਊ। ਬੁੜ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਕਾਹਦੇ ਸਹੁਰੇ ਹੁੰਦੇ ਐ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਬੁਝੜੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਐ, ਫੇਰ ਤਾਂ ਸਹੁਰੀਂ ਗਿਆਂ ਨੂੰ ਆਖਣਗੇ ‘ਹੁਣ ਤਾਂ ਐਮੋਂ ਪਸੂ ਡਰਾਉਣ ਈਂ ਆਉਂਦਾ ਬੁੜ੍ਹਾ। ਨਾਲੇ ਤੂੜੀ ਆਲੀ ਸਬੂਤ ‘ਚ ਤਾਂ ਨੂੰੀ ਮੰਜਾ ਭਾਹਿਆ ਹੋਣਾ, ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਬਈ ਵੱਡੇ ਫੁੱਢੜ ਨੂੰ ਹੋਈ ਵੀ ਐ ਖੰਘ, ਇਹਨੂੰ ਵੱਡੀ ਸਬੂਤ ‘ਚ ਪਾਉ ਜਿੱਥੇ ਟੁੰਮ ਛੱਲਾ ਪਿਆ।”

ਸੂਬੇਦਾਰ ਰਤਨ ਸਿਉਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, ”ਅਮਲੀਆ ਟੁੰਮ ਛੱਲੇ ਦਾ ਖੰਘ ਨਾਲ ਕੀ ਮੇਲ ਬਈ ?” ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ”ਜਾਹ ਓਏ ਫੌਜੀਆ। ਤੂੰ ਵੀ ਢਾਈਆਂ ਆਨਿਆਂ ਦਾ ਵਾਜਾ ਈ ਐਂ। ਬੁਝੜੇ ਨੂੰ ਟੁੰਮ ਛੱਲੇ ਆਲੀ ਸਬੂਤ ‘ਚ ਅਗਲਿਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਰਕੇ ਪਾਇਆ ਹੋਊ ਬਈ ਚੋਰੀ ਦਾ ਡਰ ਨਾ ਰਹੇ।”

ਸੂਬੇਦਾਰ ਨੇ ਅਮਲੀ ਦੀ ਗੱਲ ਵਿੱਚੋਂ ਟੋਕ ਕੇ ਪੁੱਛਿਆ, ”ਚੋਰੀ ਕਿਮੋਂ ?” ਅਮਲੀ ਕਹਿੰਦਾ, ”ਸਹੁਰਿਆਂ ਨੇ ਟੁੰਮਾਂ ਆਲੀ ਸਬੂਤ ‘ਚ ਇਉਂ ਪਾਇਆ ਹੋਊ ਬਈ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਫੁੱਢੜ ਖੰਘੀ ਜਾਉ, ਚੋਰ ਚੋਰੀ ਨਾ ਕਰ ਸਕਣਗੇ ਬਈ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਆਲਾ ਸੋਚੁ ਬਈ ਬੁੜ੍ਹਾ ਤਾਂ ਹਜੇ ਜਾਗਦਾ। ਨਾ ਫੁੱਢੜ ਸੁੱਤਾ ਹੋਣਾ, ਨਾ ਚੋਰਾਂ ਤੋਂ ਚੋਰੀ ਹੋਈ ਹੋਊ। ਤਾਗੀਂ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹੁੰਦੇ ਐ ਬਈ ਖੰਘ ਕੋਈ ਮਾੜੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ। ਇਹ ਤਾਂ ਘਰ ‘ਚ ਚੋਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦੀ ਐ। ਨਾਲੇ ਆਪਣੇ ਗੁਆਚ ਆਲਾ ਬਸੇਤਾ ਬੁੜ੍ਹਾ ਕਹਿੰਦਾ ਤਾਂ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਬਈ ਚੋਰਾਂ ਦਾ ਤੇ ਖੰਘ ਦਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇੱਟ ਕੂੜੇ ਦਾ ਵੇਰ ਐ।”

ਮਾਹਲਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਬਾਬੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਬਾਬੇ ਦੇ ਹੱਕ ‘ਚ ਭੁਗਤਿਆ ਫਿਰ। ਕਹਿੰਦਾ, ”ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ ਸੀ ਯਾਰ ਫਿਰ ਵੀ ਅਗਲਿਆਂ ਦਾ। ਨਾਲੇ ਹੋਊ ਵੀ ਵੱਡਾ ਪ੍ਰਾਹੁਣਾ। ਸੇਵਾ ਸੂਦਾ ਤਾਂ ਬੜੀ ਟਹਿਲਾ ਸ਼ਹਿਲ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹ

ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਸੋਨੀਪਤ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਾਲਮੇਲ ਅਤੇ ਤਾਲਮੇਲ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਿਮਾਰੀ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਹੋਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਅਨੁਰਾਧਾ ਜੈਨ ਨੇ ਸਹਿ-ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਡਾ. ਜਿਤੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਨੋਡਲ ਅਫਸਰ, ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਦੁਆਰਾ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ, ਡਾ. ਜਿਤੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਸਮੀਖਿਆ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਹੀਨਾ ਭਰ ਚੱਲੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੁਹਿੰਮ ਦੌਰਾਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਛੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਅਧੀਨ 66,347 ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਹੀਮੋਗਲੋਬਿਨ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਅਤੇ 2,514 ਅਨੀਮੀਆ ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਦੀ ਸਫਲ ਫਾਲੋ-ਅੱਪ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿੱਚ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਜਿਤੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਛੇ ਟੀਚਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅਨੀਮੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਨ ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਨੀਮੀਆ ਦਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ



ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਸਮੂਹਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੌਰਾਨ, ਆਰਥੀਐਸਕੇ ਟੀਮ, ਕਮਿਊਨਿਟੀ ਹੈਲਥ ਸੈਂਟਰ ਬਡਖਾਲਸਾ ਅਤੇ ਸੀਐਚਸੀ ਜੁਆਨ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੇਂਦਰਾਂ ਨੇ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੀਐਚਸੀ ਖਰਖੌਦਾ ਅਤੇ ਸੀਐਚਸੀ ਹਲਾਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੁਕਾਬਲਤਨ ਘੱਟ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਪ੍ਰਗਤੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸਕ੍ਰੀਨਿੰਗ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੂਖਮ-

ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਡਾ. ਜਿਤੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਮਮਤਾ ਐਨਜੀਓ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਗਠਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਚਾਰ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮਿਊਨਿਟੀ-ਆਧਾਰਤ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਜਨ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ 'ਤੇ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਮੀਟਿੰਗ ਨੂੰ ਕੁੰਡਲੀ ਬਲਾਕ ਵਿੱਚ ਹੰਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਖੇਤਰੀ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਗੁਰੂਲ ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ

ਭਾਰਤ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਆਪਣੀ ਫੀਡਬੈਕ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸੋਨੀਪਤ ਦੇ ਸਿਟੀ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ, ਵਿਕਾਸ ਭਾਈਵਾਲ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਲਮੇਲ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਜਾਂਚ, ਇਲਾਜ, ਹਰੇਕ ਯੋਗ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਨੂੰ ਆਇਰਨ ਅਤੇ ਫੋਲਿਕ ਐਸਿਡ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੇ

ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ। ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਅਨੁਰਾਧਾ ਜੈਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਯਮਤ ਹੀਮੋਗਲੋਬਿਨ ਟੈਸਟਿੰਗ, ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ, ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਲਾਹ ਅਤੇ 100% ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੀਮੀਆ ਦੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਘਟਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਨੂੰ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨ ਅੰਦੋਲਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਰੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਭਾਈਵਾਲ ਸੰਗਠਨਾਂ ਨੇ ਅਨੀਮੀਆ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਅਨੀਮੀਆ ਦਰ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਾਉਣ ਲਈ ਤਾਲਮੇਲ ਵਾਲੇ ਯਤਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਲਿਆ। ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਬਾਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿਭਾਗ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ, ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਿਹਤ ਮਿਸ਼ਨ, ਆਰਥੀਐਸਕੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੋਨੀਪਤ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਬੀਈਓ, ਗਿਨੌਰ, ਸੀਡੀਪੀਓ, ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਾਰੇ ਡਿਪਟੀ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਟੀਕਾਕਰਨ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਸਾਰੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੈਨੇਜਰ ਹਰੀਸ਼ ਕੌਸ਼ਿਕ, ਡੀਏਸੀ, ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਮਾਨਸੂਨ ਦੇ ਮੌਸਮ ਦੌਰਾਨ ਮੀਂਹ ਦੀ ਹਰ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰੋ, ਕੈਚ ਦ ਰੇਨ ਮੁਹਿੰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਨ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲੋ: ਰੇਨੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ

ਕਰਨਾਲ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਮਾਨਸੂਨ ਦੌਰਾਨ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਆਪਕ ਜਨ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਮੁਹਿੰਮ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ, ਮੇਅਰ ਰੇਨੂ ਬਾਲਾ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੀ ਕੈਚ ਦ ਰੇਨ ਮੁਹਿੰਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਕੁਦਰਤ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਨਮੋਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਮੀਂਹ ਦੀ ਹਰ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਭੂਮੀਗਤ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰੇਗਾ ਬਲਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਏਗਾ। ਮੇਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਸਿਰਫ਼ ਸਰਕਾਰੀ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਹਰ ਨਾਗਰਿਕ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵੀ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਘਟਦੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਨਰਿੰਦਰ ਮੋਦੀ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੈਚ ਦ ਰੇਨ ਮੁਹਿੰਮ ਮੀਂਹ ਦੀ ਹਰ ਬੂੰਦ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਕਟਾਂ ਦਾ ਟਿਕਾਊ ਹੱਲ ਬਣਾਉਣ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ, ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ



14 ਦੇ ਕੌਂਸਲਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਲਾਲ ਜੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਵਾਰਡ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਿਲਕਾ ਸਿੱਧ ਸਟੇਡੀਅਮ ਕੰਪਲੈਕਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 30 ਪੌਦੇ ਲਗਾਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਰੀਚਾਰਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਲੋੜਾਂ 'ਤੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਇਸ ਮਾਨਸੂਨ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੁੱਖ ਲਗਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲੈਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ, ਵਿਦਿਅਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਦਫਤਰਾਂ ਅਤੇ ਵਪਾਰਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਛੱਤਾਂ 'ਤੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੰਭਾਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਢੁਕਵੀਆਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਪਿਟ, ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸੇਕ ਪਿਟ ਅਤੇ ਰੀਚਾਰਜ ਸ਼ਾਵਰ

ਵਿਕਸਤ ਕਰਕੇ ਮੀਂਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੇ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਭੂਮੀਗਤ ਪਾਣੀ ਦੇ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਤਲਾਬਾਂ, ਖੂਹਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਵਾਇਤੀ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਪੁਨਰ ਸੁਰਜੀਤੀ ਪਾਣੀ ਸੰਭਾਲ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਕਦਮ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਲ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ ਸਫਾਈ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ। ਮੇਅਰ ਨੇ ਵਾਰਡ ਕਮੇਟੀਆਂ, ਨਿਵਾਸੀ ਭਲਾਈ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਸਵੈ-ਇੱਛੁਕ ਸੰਗਠਨਾਂ, ਯੁਵਾ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੈਚ ਦ ਰੇਨ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਜੀਡੀ ਗੋਇਨਕਾ ਸਕੂਲ ਵਰਚੁਅਲ ਰਿਐਲਿਟੀ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ



ਰਤੀਆ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਆਧੁਨਿਕ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਿੱਚ, ਜੀਡੀ ਗੋਇਨਕਾ ਸਕੂਲ, ਰਤੀਆ ਨੇ 2026-27 ਅਕਾਦਮਿਕ ਸਾਲ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਅਤਿ-ਆਧੁਨਿਕ ਵਰਚੁਅਲ ਰਿਐਲਿਟੀ (ਵੀਆਰ) ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ-ਅਧਾਰਤ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ, ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵੀਆਰ ਹੈੱਡਸੈੱਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਰੋਮਾਂਚਕ 360-ਡਿਗਰੀ ਵਰਚੁਅਲ ਦੁਨੀਆ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਬੱਚਿਆਂ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਕਾਦਮਿਕ ਵਿਸ਼ਿਆਂ, ਕੁਦਰਤੀ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਅਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਜੀਵਨ ਭਰ ਦੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ। ਇਸ ਵਿਲੱਖਣ ਅਨੁਭਵ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਉਤਸੁਕਤਾ, ਉਤਸੁਕਤਾ ਅਤੇ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ

ਕੀਤਾ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬੀ.ਐਲ. ਬੱਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਲਗਾਤਾਰ ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਇਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨੀਂਹ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਵਿਆਪੀ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸਰੋਤਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਵਰਚੁਅਲ ਰਿਐਲਿਟੀ ਵਰਗੀਆਂ ਨਵੀਨਤਾਕਾਰੀ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾਤਮਕਤਾ, ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ, ਨਿਰੀਖਣ ਹੁਨਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਡੂੰਘੀ ਸਮਝ ਨੂੰ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਦੀ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਕਨ੍ਹਪਿਆ ਬੱਤਰਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੀਡੀ ਗੋਇਨਕਾ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਠ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਖਣਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ

ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਵਧੇਰੇ ਆਸਾਨੀ ਅਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਾਲ ਸਮਝਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਦਾ ਟੀਚਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਕਾਦਮਿਕ ਉੱਤਮਤਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਤਕਨੀਕੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਦੌਰਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਵਰਤੋਂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ, ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦਿਲਚਸਪ ਅਤੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਦੱਸਿਆ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧਰਨ ਵਿਕਾਸ-ਗੁਣਵੱਤਾ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਨਵੀਨਤਾ-ਅਧਾਰਤ ਸਿੱਖਿਆ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨਿਯਮਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਜੀਡੀ ਗੋਇਨਕਾ ਸਕੂਲ, ਰਤੀਆ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਭਵੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ, ਜਾਗਰੂਕ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਸ਼ੀਲ ਹੈ।



ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਟੀਥੀ ਮਰੀਜ਼ ਪੂਰੇ ਇਲਾਜ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਾ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਰੀਜ਼ ਨੂੰ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰਵਾਉਣਾ ਦੂਜਿਆਂ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਡੀਸੀ ਅੱਜ ਮਿੰਨੀ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਆਈਐਮਏ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਕੋਮਿਸਟ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੋਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੀਥੀ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਭਵਿੱਖ ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਸੇਤੂਲਿਤ ਪੌਸ਼ਟ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤਯਾਬੀ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ

ਲਈ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ ਸੰਗਠਨਾਂ ਅਤੇ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਟੀਥੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਿਕੇਸ਼ ਮਿੱਤਰ ਵਜੋਂ ਅਪਣਾਉਣ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਟ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਟੀਥੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਪੌਸ਼ਟ ਸੰਬੰਧੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵੱਲੋਂ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਸਹਾਇਤਾ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਨਰਸਿੰਘ ਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕਨਿਕਾ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ

ਤਾਰਾਵਰੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਨਰਸਿੰਘ ਦਾਸ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਇੱਕ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕਨਿਕਾ, ਜਿਸਨੇ NEET ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਰੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਕੈਂਪਸ ਵਿੱਚ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਨਿਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ ਮਾਣ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਸਮਾਰੋਹ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ। ਸਕੂਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਧਰਮਿੰਦਰ ਖੇੜਾ ਨੇ ਕਨਿਕਾ ਨੂੰ ਫੁੱਲਾਂ ਦਾ ਗੁਲਦਸਤਾ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨਿਕਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਨਿਰੰਤਰ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੀ ਸਫਲਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਸਕੂਲ ਲਈ ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਲਈ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ।

ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੀ ਹੁਸ਼ਿਆਰ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਕਨਿਕਾ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੇ ਚੋਟੀ ਦੇ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ



ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨਿਕਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੋਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰੇਗੀ। ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਮਧੂ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਵੀ ਕਨਿਕਾ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ, ਉਸਨੂੰ ਨਕਦ ਇਨਾਮ ਭੇਜਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਉੱਜਵਲ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ। ਕਨਿਕਾ ਦੇ ਪਿਤਾ, ਰਾਜੀਵ ਕੁਮਾਰ, ਅਤੇ ਭਰਾ,

ਕੇਸ਼ਵ, ਨੇ ਇਸ ਸਫਲਤਾ ਦਾ ਸਿਹਰਾ ਆਪਣੀ ਧੀ ਦੀ ਅਣਥੱਕ ਮਿਹਨਤ, ਨਿਯਮਤ ਅਧਿਐਨ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਨਿਕਾ ਨੇ ਪੂਰੀ ਲਗਨ ਅਤੇ ਲਗਨ ਨਾਲ ਟਿਊਟਰੀ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਤਿਆਰੀ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਸਾਰਿਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਹਨ। NEET ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਫਲ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ

ਦਾਖਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ​​ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਅਧਿਆਪਕ ਸੁਨੀਤਾ ਵਾਧਵਾ, ਮਨਜੋਤ ਮਿੱਤਲ, ਭਵਨੀਸ਼ਾ ਵਾਧਵਾ, ਅਤੇ ਦਿਨੇਸ਼ ਗਣਾ, ਹੋਰ ਫੈਕਲਟੀ ਮੈਂਬਰ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਨਿਕਾ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਰੈਂਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਫਲ ਡਾਕਟਰੀ ਕਰੀਅਰ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ।

ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਪੂਜਾ ਛਾਬੜਾ



ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਲਾਡਵਾ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਲਾਡਵਾ ਦੇ ਸੁਗਨੀ ਦੇਵੀ ਆਰੀਆ ਗਰਲਜ਼ ਸੀਨੀਅਰ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵਿਖੇ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਹਰ ਸਾਲ 26 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ 1999 ਦੇ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਅਤੇ ਬਹਾਦਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਬੇਮਿਸਾਲ ਸਾਹਸ, ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਸਰਵਉੱਚ ਬਲੀਦਾਨ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ, ਭਾਸ਼ਣਾਂ, ਛੋਟੇ ਨਾਟਕਾਂ ਅਤੇ ਕਵਿਤਾ ਪਾਠਾਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਹਿੰਮਤ, ਬਹਾਦਰੀ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਦਿੱਤੀ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੰਧਨ ਵਿੱਚ, ਸਕੂਲ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ, ਪੂਜਾ ਛਾਬੜਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਰਗਿਲ ਵਿਜੇ ਦਿਵਸ ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਬਹਾਦਰ ਸੈਨਿਕਾਂ ਦੇ ਬਲੀਦਾਨ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰ ਸੇਵਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੌਰਾਨ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਾਰਗਿਲ ਯੁੱਧ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਦੀਆਂ ਬਹਾਦਰੀ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਦੇ ਮਿੱਟ ਦਾ ਮੰਨ ਪਾਰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ, ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੀ ਏਕਤਾ, ਅਖੰਡਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਰਹਿਣ ਦੀ

ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਮ ਡਰ ਭੈਅ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਣੇ ਪਛਾਣੇ ਐਕਟਰ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਇੰਟਰਵਿਊ ਦੌਰਾਨ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਹ ਰੈਗੂਲਰ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਨਵੀਂ ਅੱਛੀ ਕਾਰ ਲਈ ਹੈ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਵੀ ਟੈਕਸ ਭਰਿਆ ਹੈ ਪਰ ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਗੱਡੀ ਖਰਾਬ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੱਸੋ ਮੈਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਾਂ? ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਾਂ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦਾ ਪੈਸਾ ਕਿਥੇ ਜਾਂਦਾ ਹੈ? ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਇਕੱਲੇ ਉਸ ਐਕਟਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਗਦੇ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਨਾਗਰਿਕ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਣ ਦਾ ਹੱਕ ਵੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਸਾਰੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਜਨਤਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਰਫਤਾਰ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤ ਦੀ ਨਾ-ਉਮੀਦੀ ਉਦਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕੀਂ ਵਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਆਪਣੀ ਜਨਮ ਭੋਇ ਨੂੰ ਫੇਰਾ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਇਥੋਂ ਦੀਆਂ ਮੁਢਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਖ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੇ ਲੀਡਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਦੂਸਰੇ ਮੁਲਕਾਂ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੀ, ਦੂਸਰੇ ਰਾਜਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਤੁਲਨਾ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਬੜੀ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜੀਅ ਆਮਦਨ ਪੱਖੋਂ ਮੋਹਰੀ ਸਥਾਨ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਜ ਬਹੁਤੇ ਪਾਸਿਓਂ ਪੱਛੜ ਕਿਉਂ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ, ਪੁਲਾਂ, ਜ਼ਮੀਨ-ਦੱਜ ਲਾਂਘਿਆਂ, ਪਾਣੀ

ਦੀ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਾਲੇ/ ਖਾਲਿਆਂ ਆਦਿ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਮਨੁੱਖੀ ਮੂਲ ਢਾਂਚਾ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤੀ, ਆਵਾਜਾਈ ਤੇ ਉਦਯੋਗਕ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਧੁਰੇ ਸਮਾਨ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਸਿਖਿਆ, ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੇਵਾਵਾਂ, ਆਈਟੀ ਸੈਂਟਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਵਧ ਰਹੇ ਭਿੰਨ-ਭਿੰਨ ਕਿਸਮ ਦੇ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਯੋਗ ਚਲਾਈ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਰੂੜੀਆਂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਨੁਹਾਰ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਵੇਂ ਹੀ ਅਜੋਕੇ ਯੁੱਗ ਵਿਚ ਚੰਗੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਮਰਹੂਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡਾ. ਏਪੀਜੇ ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ ਨੇ ਆਪਣੇ ਅਨੇਕਾਂ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਵਿਕਾਸ ਪੇਂਡੂ ਲਈ ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਪੇਂਡੂ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜੋੜ ਨਾਲ ਹੀ ਕਿਸੇ ਸੂਬੇ ਤੇ ਮੁਲਕ ਦੀ ਉੱਚੀ ਵਿਕਾਸ ਦਰ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਬਾਰੇ ਹਵਾਲੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਚੰਦਰ ਗੁਪਤ ਮੌਰੀਆ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਮੌਰੀਆ ਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗੱਦੀਨਸ਼ੀਨ ਰਾਜਿਆਂ ਵਲੋਂ ਤਾਮੀਰ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕ ਕਾਬੂਲ ਤੋਂ ਲਾਹੌਰ, ਕਲਕੱਤੇ ਅਤੇ ਤੇਕਨਾਫ ਤਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਨਾਵਾਂ ਜਿਵੇਂ ਉਤਰਾਪੱਥ,

ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸੜਕਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਸੁਸਤ ਚਾਲ ਉਂਦੇ ਹੋ। ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਵਿਚ 2 ਸਾਲਾਂ ਤੇ ਟੋਇਆਂ ਮਿਥੇ ਟੀਚੇ ਦੀ ਬਜਾਇ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਸਿਰੇ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਗਨੀਮਤ ਸਮਝੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦਕਿ ਚੀਨ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਮਿਥੇ ਟੀਚਿਆਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਈ ਉਨਤ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਲ ਧਰਤੀ ਦਾ 40 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਅਧੀਨ ਹੈ ਜਦਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਇਹ 8-10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ 1970 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ 1 ਲੱਖ ਆਟੋ-ਮੋਬਾਈਲ ਦੱਸੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ 2015 ਵਿਚ ਟਰੇਕਟਰ, ਟੈਪੂਆਂ, ਕਾਰਾਂ, ਬਸਾਂ, ਟਰਕਾਂ ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰਡ ਗਿਣਤੀ 45 ਲੱਖ ਹੈ ਜੋ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਵੱਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਪਿਛਲੇ 2 ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਵਿਚ 17.64 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਦਕਿ ਇਸੇ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਸ਼ਤਨ ਵਾਧਾ 132 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਪੱਕੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਤਰਸਯੋਗ ਹਾਲਤ, ਥਾਂ-ਥਾਂ ਪੁੱਟ ਪੁਟਾਈਆ, ਨਵੇਂ ਪੁਲਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੀ ਅਤਿ ਸੁਸਤ ਚਾਲ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਵੇਂ ਤੋਂ ਨਵੇਂ ਥਾਵਾਂ ਉਪਰ ਲੰਮੇ ਜਾਮਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਸਦਕਾ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤਾਂ ਵਿਅਰਥ ਹੁੰਦੀ

ਵਾਪਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਜਾਮ ਵਿਚ ਫਸੇ ਕਈ ਮਰੀਜ਼ ਦਮ ਤੌੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਲੰਘਣ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਅਸਰਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਟੋਇਆਂ ਕਰਕੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸਪੀਡ ਅੰਸ਼ਤਨ ਤੇ ਉਪਯੋਗੀ ਪੱਧਰ ਤਕ ਦੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਡੀਜ਼ਲ/ਪੈਟਰੋਲ ਦਾ ਖਰਚਾ ਬਹੁਤ ਵਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਹਨਾਂ ਦਾ ਧੂੰਆਂ ਤੇ ਤਪਸ਼ ਵਾਤਾਵਰਨ ਦੀ ਖਰਾਬੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਟਾਇਰ ਛੇਤੀ ਬੇਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਸਰਵਿਸ ਤੇ ਮੁਰਮੰਤ ਜਲਦੀ ਕਰਵਾਉਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਿਲਸਲੇ ਦਾ ਵਿਧੀਵਤ ਹਿਸਾਬ ਲਗਾਈਏ ਤਾਂ ਇਹ ਰਕਮ ਅਰਬਾਂ ਰੁਪਏ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇ ਇਹੀ ਪੈਸਾ ਵਿਕਾਸ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਬਿਹਤਰ ਜੀਵਨ ਵਲ ਵਧ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਮੁਰਮਿਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟਾਂ ਬਾਰੇ ਯੋਜ਼ਨਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ 2014 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 55 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਘਣੀ ਆਬਾਦੀ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ, ਕਸਬਿਆਂ ਵਿਚ ਪੇਂਡੂ ਇਲਾਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕ ਸੜਕਾਂ ਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਕੁਝ ਕੁ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਹੁਤ ਤਰਸਯੋਗ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪਿੰਡ ਚਲੇ ਜਾਓ, ਰੋੜੇ ਤੇ ਟੋਏ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਈ ਲੋਕ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ

ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਆਦਿ ਨੂੰ ਵੀ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਹਰ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਅਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਪਰਨਾਲਾ ਉਥੇ ਦਾ ਉਥੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਕਿਥੋਂ ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਛੁਪਿਆ ਨਹੀਂ। ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਸਮਤਲ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਗੰਦੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲਈ ਨਵੇਂ ਵੰਗ ਲੱਭਣੇ ਪੈਣਗੇ। ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਕੰਮ, ਮੁਰੰਮਤ ਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਆਰਜ਼ੀ ਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਹਰ ਮੁਲਕ ਵਾਸੀ ਦਾ ਵਾਹ ਵਾਸਤਾ ਹੈ। ਲੱਡੀਵੀ ਮੁਰੰਮਤ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਪੂਰੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸੜਕਾਂ ਦੀ ਮੁਰਮੰਤ ਤੇ ਨਵੇਂ ਪੁਲਾਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਸਮੇਂ ਆਰਜ਼ੀ ਬਦਲਵੇਂ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਢੁਕਵੇਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਸਬੰਧਤ ਮਹਿਕਮੇ, ਅਫਸਰਾਂ, ਠੋਕੇਦਾਰਾਂ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਤੈਅ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਵਾਹਨਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਫਰੀ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਾਮਾਂ ਵਾਲੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨਾ ਕੇਵਲ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਨੂੰ ਹੀ ਰਵਾਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਬਲਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਨਾਲ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਹੁਲਾਸਾ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੇ ਹੱਸਮੁੱਖ ਸੁਭਾਅ ਸੀ ਹਰਮਨ

ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਤੇ ਹੱਸਮੁੱਖ ਸੁਭਾਅ ਸੀ ਹਰਮਨ ਦਾ, ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਖ਼ਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਹਰਮਨ ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੰਬੜਦਾਰਾਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਲਾਡਲਾ ਮੁੰਡਾ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਨ ਕਰ ਕੇ ਉੱਥੇ ਹੋਸਟਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਹਫ਼ਤੇ ਉਪਰ ਪਿੰਡ ਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ-ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਅਪਣੇ ਕਾਲਜ ਚਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਮੋਹ ਸੀ, ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਸ ਦੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੋਸਤ ਵੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਹੀ ਸਨ। ਐਤਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਹੁੰਦਿਆਂ ਉਹ ਘਰ ਦੇ ਨਿੱਕੇ ਮੱਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਤੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਲਹਿਰਾਉਂਦੀਆਂ ਫ਼ਸਲਾਂ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ-ਕਿੰਨਾ ਚਿਰ ਗੱਲਾਂ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਪਿੰਡ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਰੋਟੀ-ਪਾਣੀ ਖਾਂਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਮੱਥਰ ਵੱਲ ਨੂੰ ਭੱਜ ਜਾਂਦਾ। ਉਹਦੀ ਬੇਬੇ ਹਾਕਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੀ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ ਪਰ ਉਹ “ਖੋਸ ਹੁਣੇ ਆਇਆ” ਕਹਿ ਕੇ ਹਨੇਰਾ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਹੀ ਘਰ ਮੁੜਦਾ। ਹਰਮਨ ਦੇ ਲੰਮ-ਸਲੰਮਾ ਮੁੱਛ-ਫੁੱਟ ਗੱਭਰੂ ਤੇ ਖਾਂਦੇ-ਪੀਂਦੇ ਘਰ ਦਾ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ ਕਿ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਈ ਕੁੜੀਆਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਡੇਰੇ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਪਰ ਹਰਮਨ ਇਹਨਾਂ ਸਭਨਾਂ ਤੋਂ ਸਦਾ ਇੱਕ ਫ਼ਾਸਲਾ ਬਣਾ ਕੇ ਰੱਖਦਾ। ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਥਾਂ-ਥਾਂ ਦੀ ਢੇਰੀ ਤੇ ਪੱਥਰਾਂ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵਾਸੀ ਸਮਝਦਾ ਸੀ ਉੱਥੇ ਵਿਹਲੇ ਸਮੇਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਯਾਰਾਂ-ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮਣ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਉਹਦਾ ਪੱਕਾ ਯਾਰ ਸੀ। ਖ਼ੈਣੀ ਲੰਲੇਪਰ ਨੌੜਲੇ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦਾ ਸੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਮਹੀਨੇ ਬਾਅਦ ਹੀ ਗੇੜਾ ਮਾਰਦਾ ਸੀ। ਖ਼ੈਣੀ ਦਾ ਪਿੰਡ ਦੂਰ ਹੋਣ ਕਈ ਬਾਰ ਹਰਮਨ ਖ਼ੈਣੀ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਖ਼ੈਣੀ ਦਾ ਵੀ ਉਹਦੇ ਪਿੰਡ ਆ ਕੇ ਬੜਾ ਦਿਲ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਬਾਰ ਵੀ ਪਿੰਡ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੀ ਕੇ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮੋਟਰ ‘ਤੇ ਚਲਿਆ ਗਿਆ। ਮੋਟਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਪਰ ਉੱਥੇ ਦਾ ਅਜਬ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦੇਖ ਕੇ ਹਰਮਨ ਬੁੱਤ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ। ਸਾਹਮਣੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਚੁਬੱਚੇ ‘ਤੇ ਅੱਧ ਭਿੰਜੀ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸਿੱਟੇ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ ਹੋ ਕੇ ਕੁੱਝ ਗੁਣਗੁਣਾਉਂਦੀ ਹੋਈ ਕੱਪੜੇ ਧੋ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਇੰਨੀ ਸੋਹਣੀ ਕੜੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਖੀ ਸੀ ਉਹ ਲਗਾਤਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਹਾਰਦਾ ਰਿਹਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਉਸ ‘ਤੇ ਨਾ ਪਈ ਸ਼ਿੰਦੇ ਅਚਾਨਕ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੜਬੜਾਹਟ ਜਿਹੀ ਵਿੱਚ ਉੱਠ ਕੇ ਮੋਟਰ ਦੇ ਕੋਠੇ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਚਲੀ ਗਈ। ਬਿਨਾ ਦੇਰ ਕੀਤਿਆਂ ਹਰਮਨ ਵੀ ਉਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਹੀ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਸ਼ਿੰਦੇ ਉਹਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਬਹੁਤ ਡਰ ਗਈ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਦੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੱਝਾਂ-ਗਾਵਾਂ ਚਰਾਉਣ ਲਾ ਗਏ ਹੋਏ ਸਨ ਤੇ ਦਿਨ ਦੇਵੇ ਉੱਥੇ ਉਹ ਇਕੱਲੀ ਹੀ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਉਸ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਜੱਚ ਹੀ ਸੁਣਿਆ ਸੀ ਬਈ ਕੁੜੀ ਜਿੰਨੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸੋਹਣੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਹ ਉੱਨੀ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਡਰਾਕੁਲ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।” ਹਰਮਨ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਹੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ‘ਤੇ ਮਰ ਮਿਟਿਆ ਸੀ। ਮੱਕੇ ਨਾ ਗਵਾਉਂਦਿਆਂ ਉਸ ਨੇ ਮੱਲੋਮੱਲੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦਾ ਹੱਥ ਫੜ੍ਹ ਕੇ ਕਿਹਾ, “ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਾਂ ਹੀ ਹੈ ਹੁਣ, ਜੇ ਤੇਰਾ ਸਦੀਵੀ ਸਾਥ ਮਿਲੇ।” ਸ਼ਿੰਦੇ ਝੱਟ ਹੱਥ ਛੁਡਾ ਤੇ ਆਪਣੀ ਕੁੱਲੀ ਵੱਲ ਭੱਜ ਗਈ। ਜਾਂਦੀ-ਜਾਂਦੀ ਨੇ ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਰਦਾਰ, ਮੈਨੂੰ ਡਰਪੋਕ ਕਹਿਣੇ, ਜਾਣਦੀਆਂ ਮੈਂ ਭੇਰੀ ਦਲੇਰੀ ਨੂੰ। ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸ਼ਿੰਦੇ ਆਪ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸੋਹਣੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਗਈ ਸੀ। ਅਸਲ ‘ਚ ਹਰਮਨ ਨੇ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ ਪਰ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਹ ਜਾਂਦਿਆਂ ਕਈ ਵਾਰ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਹਲੁਣਾ ਤਾਂ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿਚਲੀ ਉਚ-ਨੀਚ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਤੇ ਅਮੀਰੀ-ਗਰੀਬੀ ਦੀ ਰੇਖਾ ਉਲੰਘਣੀ ਉਸ ਦੇ ਵੱਸੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ। ਉਸ ਰਾਤ ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਸਾਂ ਕਿਤੇ ਤੜਕੇ ਜਿਹੇ ਅੱਖ ਲੱਗੀ। ਜਾਗਦੇ ਦੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਸ਼ਿੰਦੇ ਉਸ ਦੇ ਖ਼ਿਆਲ ‘ਚ ਘੁੰਮਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਅੱਖ ਲੱਗੀ ‘ਤੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ‘ਚ। ਪਹਿਲੀ ਹੀ ਰਾਤ ਉਸ ਨੇ ਮਨ ਹੀ ਮਨ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਬਿਤਾਉਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੰਨਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਹਰਮਨ ਦੀ ਅੱਖ ਦੇਰ ਨਾਲ ਖੁੱਲ੍ਹੀ। ਉੱਠ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਬਾਹਰ ਮੀਂਹ ਪੈ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹਾ-ਧੋ ਕੇ ਮੋਟਰ ‘ਤੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਕਿੱਕ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ। ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਮਾਂ ਭੱਜੀ ਆਈ ਕਿ ਰੋਟੀ ਤਾਂ ਖਾ ਲੈ ਪਰ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਹੁਣ ਭੁੱਖ ਕਿੱਥੇ ਸੀ। ਬੱਸ ਹੁਣੇ ਆਇਆ ਕਹਿ ਕੇ ਉਸ ਨੇ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਦੀ ਸ਼ੂਟ ਵੱਟ ਦਿੱਤੀ। ਮੋਟਰ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਭਿੱਜੇ ਕੱਪੜੇ ਸੁਕਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਫਟਾਫਟ ਕੋਠੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਗਿਆ। ਉੱਥੋਂ ਬਾਗੀ ਬਾਣੀ ਉਂਚ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਜਾਣੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੀ ਸੀ। ਕੁੱਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕੋਈ ਡੰਗਰ-ਵੱਛਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਦੇ ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ਾਇਦ ਗੁੱਜਰ ਆਪਣਾ ਮਾਲ-ਡੰਗਰ ਚੁਰਾਉਣ ਲਈ ਮੀਂਹ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਚਲੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਹ ਸੋਚਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਉਹ ਵਰ੍ਹਦੇ ਮੀਂਹ ‘ਚ ਭੱਜਦਾ ਹੋਇਆ ਸਿੱਧਾ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ ਕੇ ਰੁਕਿਆ। ਰੋਟੀ ਖਾਂਦੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਉੱਥੇ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਹ ਹੀ ਸੁੱਕ ਗਈ। ਘਬਰਾ ਕੇ ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ‘ਇੱਥੇ ਚਲਿਆ ਆਰ ਸਰਦਾਰ, ਬਾਪੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸੂਬੂ ਤਾਂ ਚਲੇ ਨੇੜੇ ਦੇਵਣ’ ਉਸ ਨੇ ‘। ਹਰਮਨ ਨੇ ਸ਼ਾਇਰਾਨਾ ਅੰਦਾਜ਼ ‘ਚ ਕਿਹਾ, ‘ਇਸ਼ਕ ਸਮੁੰਦਰ ‘ਚ ਠਿੱਲ੍ਹਣਾ ਤਹਿ ਹੈ ਜਦ, ਫੇਰ ਘੜਾ ਕੱਚਾ ਕੀ ਤੇ ਪੱਕਾ ਕੀ?’ ਸ਼ਿੰਦੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮੋਟੀਆਂ ਅੱਖੀਆਂ ਝਪਕਾ-ਝਪਕਾ ਕੇ ਹਰਮਨ ਦੇ ਕਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਨੇ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਚ ਅੱਖਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਇੱਕ ਭੁੱਖਾ-ਭਾਣਾ ਬੰਦਾ ਜਾਨ ਤਲੀ ‘ਤੇ ਧਰ ਕੇ ਆਇਆ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ‘ਕੱਲੀ-ਕੱਲੀ ਹੀ ਰੋਟੀ ਖਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।’ ਕਾਹਨੂੰ ਮਖੌਲ ਉਠਾਉਣੇ ਸਰਦਾਰ, ਤੂੰ ਸਾਡੀ ਗਰੀਬੀ ਦੇ ਰੋਟੀ ਕਿੱਥੇ ਖਾ ਰਹੇਂ?’ ਹਰਮਨ ਨੇ ਇਕਦਮ ਉਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ, ‘ਦੇਖ ਸ਼ਿੰਦੇ, ਮੈਂ ਜੱਟਾਂ ਦਾ ਮੁੰਡਾ, ਤੂੰ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਹੈਂ, ਇਹਦੇ ਵਿਚ ਨਾ ਤੇਰੀ ਤੇ ਨਾ ਮਾਰੀ ਮਰਜ਼ੀ ਐ। ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ, ਬੱਸ ਇੰਨਾ ਸਮਝ ਲੈ ਕਿ ਤੇਰੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਰਹਿ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਹੁਣ।’ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦਾ ਭਖਦਾ ਚਿਹਰਾ ਲਾਲ ਸੁਰਖ਼ ਹੋ ਗਿਆ, ਕਹਿਣ ਲੱਗੀ, ‘ਬੱਲੇ ਸਰਦਾਰਾ, ਹੁਣੇ ਤਾਂ ਇਸ਼ਕ-ਸਮੁੰਦਰ ‘ਚ ਗੇੜੇ ਲਾਉਂਦਾ ਫਿਰਦਾ ਸੀ, ਉੱਤੋਂ ਕਹਿੰਦੇ ਮੈਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।’ ਹਰਮਨ ਨੇ ਹੱਕ ਭਰੇ ਅੰਦਾਜ਼ ‘ਚ ਕਿਹਾ, ‘ਸ਼ਿੰਦੇ, ਹੀਰ ਕਿੰਨੇ

ਹੀ ਸਾਲ ਰਾਂਝੇ ਨੂੰ ਚੂਰੀ ਖਵਾਉਂਦੀ ਰਹੀ ਤੇ ਤੂੰ ਰੋਟੀ ਦੀਆਂ ਦੇ ਬੁਰਕੀਆਂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖਿਲਾ ਸਕਦੀ।’ ਸੁਣਦੇ ਹੀ ਸ਼ਿੰਦੇ ਸ਼ਰਮਾ ਕੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਵਾਉਣ ਲੱਗ ਪਈ। ਅਚਾਨਕ ਮੀਂਹ ਦੇ ਨਾਲ ਝੱਖੜ ਤੇ ਹਨੇਰੀ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੇ ਕੁੱਲ ਦੀ ਛੱਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ‘ਚ ਦੁਆ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਉਡਾ ਕੇ ਲੈ ਗਈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਅਸਮਾਨ ‘ਚ ਵਟਾਈਆਂ ਤੋਂ ਬੇਖ਼ਬਰ, ਬੇਖ਼ੋਰ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕ-ਮਿੱਕ ਹੋ ਗਏ। ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆ ਰਹੀ ਕਿ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ‘ਚੋਂ ਢਲਕੇ ਮੋਤੀ ਮੀਂਹ ਦੀਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਸਨ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਇਸ਼ਕ ਦੇ ਅੰਜਾਮ ਦੇ ਡਰ ਦੇ ਹੁੰਝੂ। ਤੂਫਾਨ ਥੰਮ੍ਹਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰਮਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਉਂਗਲੀ ‘ਚ ਪਾਇਆ ਛੱਲਾ ਉਤਾਰ ਕੇ ਸ਼ਿੰਦੇ ਦੀ ਉਂਗਲ ‘ਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਉਸ ‘ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਣ ਤੇ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਘਰ ਆ ਕੇ ਬੇਝੁੰੀ ਦੇਰ ਗੁੰਮ-ਸੁੰਮ ਬੋਠਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਫੇਰ ਆਪਣਾ ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਅੰਤਵਾਰ ਨਾ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਵੀ ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚਾਪ ਹੀ ਰਿਹਾ। ਜਦੋਂ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਵੀ ਹਰਮਨ ਪਿੰਡ ਨਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਖ਼ੈਣੀ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਯਕੀਨ ‘ਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਕਿ ਕੋਈ ਗੱਲ ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਹੈ। ਖ਼ੈਣੀ ਵੱਲੋਂ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਤੇ ਯਾਰੀ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਦੇਣ ‘ਤੇ ਹਰਮਨ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਦੱਸ ਦਿੱਤੀ। ਅਗਲੇ ਐਤਵਾਰ ਖ਼ੈਣੀ ਇਕੱਲਾ ਹੀ ਹਰਮਨ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੇ ਹਰਮਨ ਦੇ ਮਾਂ-ਬਾਪ ਨਾਲ ਇਸ ਬਾਰੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਸੁਣ ਕੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਬੜ੍ਹਾ ਭਡਕਿਆ ਪਰ ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਠੰਢੇ ਦਿਮਾਗ ਨਾਲ ਸੋਚਣ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਹੱਲ ਕੱਢਣ ਲਈ ਖ਼ੈਣੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਗਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਿੰਡ ਆਵੇ। ਖ਼ੈਣੀ ਦੇ ਜਾਣ ਮਗਰੋਂ ਲੰਬੜਦਾਰ ਦਾ ਰੁਕਿਆ ਲਾਵਾ ਇਕਦਮ ਫਟ ਗਿਆ। ਗੁੱਸੇ ‘ਚ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ‘ਤੂੰ ਹੀ ਝਮਲਾਇਆ ਹੋਇਐ ਵੱਡੇ ਲਾਣ ਸਾਥੂ ਨੂੰ, ਚਾਲੀ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਐ ਜੈਂਟ ਦਾ ਪੁੱਤ ਤੇ ਵੀਹ ਕਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦਾ ਮੱਥਾ ਜੀ.ਟੀ. ਰੋਡ ‘ਤੇ ਲੱਗਦੇ ਮਾਜਰੀ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਦਾ, ਜੀਹਦੀ ਇਕਲੌਤੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਹਦਾ ਰਿਸ਼ਤਾ ਕਰਨ ਨੂੰ ਫਿਰਲਾ’ ਤੇ ਇਹ ਸਾਲਾ ਰੂੜੀ ‘ਤੇ ਕੁੱਲਿਆ ਫਿਰਦੇ। ਸਮਝਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਡਲੇ ਨੂੰ, ਪਾਤਾਲ ਦਾ ਮੇਲ ਕਦੇ ਵੀ ਆਸਮਾਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।’ ਹਰਮਨ ਦੀ ਮਾਂ ਨੇ ਮਸਾਂ ਕਿਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕੀਤਾ। ਅੱਕਿਆ ਕਹਿੰਦਾ, ‘ਏਦੂੰ ਤਾਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਲਵੇ, ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਆਹ ਕਲੰਕ ਤਾਂ ਨਾ ਲੱਗੁ ਕਿ ਲੰਬੜਾਂ ਦੇ ਮੁੰਡੇ ਨੇ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦੀ ਕੁੜੀ ਵਿਆਹ ਲਿਆਂਦੀ। ਇਹ ਨਾ ਮੈਂ ਕਦੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਤੇ ਨਾ ਮੈਂ ਹੋਣ ਦੇਣੈ।’ ਇਹ ਫ਼ੈਸਲਾ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਸੁਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰਮਨ ਵੀ ਉਸੇ ਕੀ ਠੇਲਾਦ ਸੀ ਤੇ ਉਹ ਉਸ ਨੂੰ ਰੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਉਧੇੜ-ਬੁਣ ‘ਚ ਫਸੇ ਨੇ ਇਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਆਪਣੇ ਹਮ-ਪਿਆਲੇ ਯਾਰ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਨੇੜਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਰਹਿ ਕੇ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਈ ਸੌਂਦੇ ਸਾਂਝੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਲੰਬੜਦਾਰ ਤਾਂ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਖੁਰਾ-ਖੋਜ ਮਿਟਾਉਣ ਲਈ ਗੁੱਸੇ ‘ਚ ਰਫਲ ਚੁੱਕੀ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਪੈਂਗ ਫੜਾਉਂਦਿਆਂ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਦੱਸਦਿਆਂ ਕਿਹਾ, ‘ਦੇਖ ਲੰਬੜਦਾਰ, ਖ਼ੂਨ ਖ਼ਰਾਬੇ ਨਾਲ ਤੇਰੀ ਵੀ ਬਦਨਾਮੀ ਹੋਊ, ਨਾਲੇ ਅਣਖੀ ਉਹ ਵੀ ਬਬੇਰੇ ਨੇ, ਕੀ ਪਤੇ ਅਗਲੇ ਆਪਣੀ ਪੀ ਦੀ ਇੰਜਤ ਕਾਰਨ ਤੇਰਾ ਜਾਂ ਹਰਮਨ ਦਾ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਦੇਣ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਿਹੜਾ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਹੁੰਦੈ, ਅੱਜ ਇੱਥੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਤੇ ਹੋਰ। ਤੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕਾਗ਼ਜ਼ੀ ਬੈਠਾ-ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਿਖਾ ਦੇ ਕਚਹਿਰੀ ਤੇ ਹਰਮਨ ਨੂੰ 10-15 ਦਿਨ ਪਿੰਡ ਆਉਣੋਂ ਰੋਕ ਦੇ ਬੱਸ। ਗੁੱਜਰਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਆਪੋ 5-7 ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਇੱਥੋਂ ਭਜਾ ਦੇਊ ਤੇ ਬਾਅਦ ‘ਚ ਆਪਾਂ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਪਾੜ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਬੱਸ ਤੂੰ ਇੰਨਾ ਕਹਿਣ ਕਿ ਇੱਥੇ ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਕਾਲੋਨੀ ਕੱਟਣੀ ਹੈ।’ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ ਜਰ ਗਈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਦਿਨ ਉਸ ਨੇ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾ ਕੇ ਬਲਵੰਤ ਨਾਲ ਦੋ ਕਿੱਲਿਆਂ ਦਾ ਲਿਖ-ਲਿਖਾਅ ਕਰ ਲਿਆ। ਬਲਵੰਤ ਨੇ 2-3 ਦਿਨਾਂ ‘ਚ ਹੀ ਆਪਣੇ ਅਸਰ ਰਸੂਖ਼ ਨਾਲ ਗੁੱਜਰਾਂ ਦਾ ਡੇਰਾ ਚੁੱਕਵਾ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਸਕੀਮ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਚੋਂ ਆਪਣੇ ਬੰਦੇ ਤੇ ਮਸ਼ੀਨਹੀ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰਮਨ ਨੂੰ ਖ਼ਾਲੀ ਹੋਈ ਜ਼ਮੀਨ ‘ਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਜਿਸ ਕੁੜੀ ਪਿੱਛੇ ਉਹ ਮਰ-ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਹ ਜ਼ਿੰਦੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਬੀਲੇ ਸਮੇਤ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਹੀ ਕਿਧਰੇ ਚੱਲੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰਾਂ ਹਰਮਨ ਆਪੋ ਸ਼ਿੰਦੇ ਨੂੰ ਭੱਲ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਨਿੱਕਲੀ। ਬਲਵੰਤ ਨੇ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਲਓ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ, ਮੈਂ ਐਤਵਾਰ ਤੱਕ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਸਾਮਾਨ ਸਮੇਟ ਲਵਾਂਗਾ। ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਹੀ ਲੰਬੜਦਾਰ ਨੇ ਹਰਮਨ ਤੇ ਖ਼ੈਣੀ ਨੂੰ ਘਰ ਸੱਦ ਲਿਆ। ਅੱਗੇ ਗੁੱਜਰਾਂ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ‘ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ, 15-20 ਗੁੰਡੇ-ਨੁਮਾ ਬੰਦਿਆਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੀ ਬਲਵੰਤ ਬੋਲਿਆ, ‘ਆ ਬਈ ਲੰਬੜਦਾਰਾ, ਇਸ ਕਾਲੋਨੀ ‘ਚ ਤੇਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਪਲਾਟ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।’ ਲੰਬੜਦਾਰ ਸਾਰੀ ਗੱਲ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਬਲਵੰਤ ਨੂੰ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਤੇ ਮੱਕਾਰ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਣ ਲੱਗਿਆ। ‘ਹੁਣ ਕੋਈ ਫ਼ਾਇਦਾ ਲਹੀਂ ਲੰਬੜਦਾਰਾ, ਇਸ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮੈਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਮਾਲਕ ਹਾਂ, ਮੈਂ ਤੇਰੇ ਕੋਲੋਂ ਮੁੱਲ ਖ਼ਰੀਦੀ ਐ ਇਹ ਜ਼ਮੀਨ, ਆਹ ਦੇਖ ਤੂੰ ਆਪ ਤਾਂ ਸੌਦਾ ਕੀਤੇ ਯਾਰ, ਬੜੀ ਛੇਤੀ ਭੁੱਲ ਗਿਆ। ਨਾਲੇ ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਮੈਂ ਨਹੀਂ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਤਾਂ ਤੂੰ ਐਂ ਲੰਬੜਦਾਰਾ, ਗੁੱਜਰਾਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਤੂੰ, ਆਪਣਾ ਪੁੱਤ ਵੀ ਨਹੀਂ ਖ਼ਬਰਿਆ ਲਵਾਂਗਾ ਤਾਂ ਤੂੰ ਚਲੇ ਪਾਣ, ਮੇਰਾ ਹੋਰ ਸਮਾਂ ਖ਼ਰਾਬ ਨਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਕਰਨੇ ਕਚਹਿਰੀ ਜਾਂ ਥਾਣੇ ਜਾ ਕੇ ਕਰੇ।’ ਲੰਬੜਦਾਰ ਆਪਣੀ ਝੂਠੀ ਸ਼ਾਨ ਤੇ ਇੰਜਤ ਲਈ ਆਪਣੀ ਦੋ ਕਿੱਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਕਰੋੜਾਂ ਦੇ ਪੁੱਤ ਨੂੰ ਗੁਆ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਹਰਮਨ ਸ਼ਿੰਦੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੱਥਰ ਦੀ ਸਿੱਲ੍ਹ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਕੇ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਨਾ ਕਦੇ ਆਪਣੇ ਪਿਉ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਬਲਵੰਤ ਤਾਂ ਬੇਗਾਨਾ ਸੀ ਪਰ ਹਰਮਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪਿਉ ਨੇ ਹੀ ਧੋਖਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਬਿਲਕੁਲ ਖ਼ਮੋਸ਼ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਹਮ ਦਾ ਵਰਣਨ : ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਨੂੰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਸੱਤ,ਚਿੱਤ,ਅਤੇ ਆਨੰਦ ਦਾ ਨਾਮ ਦਿਤਾ ਹੈ।ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਗਿਆਨ ਦਿਤਾ, ਸਾਰੀ ਸ਼੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਪੰਜ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਬਣੀ ਹੈ, ਇਹ ਪੰਜ ਤੱਤ ਸਥਿਤੀਕਾਲ ਵਿਚ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਪਰਲੈਂ ਕਾਲ ਜਾਂ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਲ ਆਉਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪੰਜ ਤੱਤ ਉਸ ਪਰਲੇ ਵਿਚ ਵਿਲੀਨ ਹੋ ਜਾਦੇ ਹਨ।ਉਸ ਪਰਲੇ ਅਰਥਾਤ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਲ ਵਿਚ ਜੋ ਆਤਮਾਵਾ ਵਿਲੀਨ ਜਾਂ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀਆ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ “ਸੱਤ-ਆਤਮਾ” ਕਿਹਾ ਜਾਦਾ ਹੈ।ਇਹ ਨਾਮ ਭਗਵਾਨ ਵਾਲਮੀਕ ਜੀ ਨੇ ਦਿਤਾ ਹੈ।ਇਹ ਗਿਆਤਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਬ੍ਰਹਮ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਜਾਣਿਆ ਉਹ ਗਿਆਨੀ ਹੈ,ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਦ੍ਰਸ਼ਟਾ, ਦਰਸ਼ਨ, ਅਤੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ।ਇਹੀ ਕਰਤਾ,ਹੇਤੂ,ਕਿਰਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਿਆਨ ਦੀਆ ਸਾਰੀਆ ਕਿਰਿਆਵਾ ਗੁੰਜਦੀਆ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ “ਗਿਆਪਤ-ਆਤਮਾ” ਅਤੇ “ਬ੍ਰਹਮ-ਆਨੰਦ ਆਤਮਾ” ਕਿਹਾ ਜਾਦਾ ਹੈ।ਇਸ ਨੂੰ ਹੀ ਸੱਤ (ਆਤਮਾ), ਚਿਤ (ਮਨ), ਆਨੰਦ (ਖੁਸੀ-ਗਮ) ਆਤਮਾ ਕਿਹਾ ਜਾਦਾ ਹੈ।ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚ ਕਰਤਾ-ਪੁਰਖ,ਸਿਰਜਣਹਾਰ, ਸਰਵਵਿਆਪਕ, ਸਰਵਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਦਾ ਹੈ।ਯੋਗਵਸ਼ਿਸ਼ਟ ਮੋਕਸ਼ਪਾਏ ਗ੍ਰੰਥ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਰਤੀ ਉਤੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਆਰਾ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਬ੍ਰਹਮ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਨਿਮਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ :-

- ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਦੀ ਦੇ ਚਲਦੇ ਪਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ,
- ਜਲਦੀ ਹੋਈ ਅੱਗ ਤੋਂ ਚਿੰਗਾਰੀਆਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ,
- ਦੀਵੇ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀ ਹੋਈ ਕਿਰਨਾਂ,
- ਚੰਦਰਮਾ ਦੀ ਚਾਦਨੀ ਤੋਂ ਨਿਕਲਦੀਆ ਕਿਰਨਾ,
- ਸੋਨੇ ਤੋਂ ਗਹਣਿਆਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ,
- ਦਰੱਖਤ ਤੋਂ ਉਸ ਦੀ ਅਦਭੁਤ ਵਿਚਿੱਤਰ ਸੋਭਾ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।
- ਠੀਕ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਉਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀੜੇ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕੀੜੀ ਤੱਕ ਸਭ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕੇਵਲ ਸਦਗਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਚਿੱਤ **ਆਤਮਾ** :–

ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤੂਆ ਤੇ ਅੰਦਰ ਚਿੱਤ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਜਨ੍ਹ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਸਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੀਜ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੱਲ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।ਜਾਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿ ਲਊ ਕਿ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਘੜ੍ਹਾ ਵਿਰਾਜਮਾਨ ਹੰਦਾ ਹੈ।ਜੜ ਪਦਾਰਥਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਸਨਾ ਰੂਪੀ ਚਿੱਤਸਕਤੀ ਸੋਈ ਹੋਈ ਅ

ਭਾਰਤ-ਰੋਮਾਨੀਆ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਡੂੰਘੇ ਸਬੰਧ : ਦੁੱਪਦੀ ਮੁਰਮੂ

ਬੁਕਾਰੈਸਟ (ਰੋਮਾਨੀਆ), 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਰੋਮਾਨੀਆ ਦੀ ਆਪਣੀ ਸਰਕਾਰੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ (25 ਜੁਲਾਈ, 2026), ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁੱਪਦੀ ਮੁਰਮੂ ਨੇ ਬੁਕਾਰੈਸਟ ਵਿੱਚ ਰੋਮਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜਦੂਤ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਇੱਕ ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਪਤਕਾਰ ਮਾਮਲੇ, ਖੁਰਾਕ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਵੰਡ ਰਾਜ ਮੰਤਰੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਮੁਬੇਨ ਜਯੋਤੀਭਾਈ ਬੰਬਾਨੀਆ, ਰਾਜ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਡਾ. ਦਿਨੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਸ਼੍ਰੀ ਵਿਜੇ ਬਘੇਲ ਵੀ ਸਨ। ਰੋਮਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ



ਦੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਾਤ

ਭੂਮੀ ਨਾਲ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਨੂੰ ਮਾਣ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੰਦਾ

ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੇਸ਼ੇਵਰ ਰੋਮਾਨੀਆ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ,

ਸਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਹਿਯੋਗ ਲਈ ਨਵੇਂ ਮੌਕੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ-ਰੋਮਾਨੀਆ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਨੀਂਹ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ

ਫੁੱਝਾ ਸਬੰਧ ਹੈ। ਉਹ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ ਕਿ ਰੋਮਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰਾ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਅਮੀਰ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਾ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਰਤੀ ਆਈਟੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰਾਂ, ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਬੱਜਕਰਤਾਵਾਂ, ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੁਣ ਰੋਮਾਨੀਆ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਘਰ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰੋਮਾਨੀਆ ਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਯੋਗਦਾਨ, ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਭਾਰਤੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯਤਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੱਚੇ

ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ, ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੁਆਰਾ, ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਫਲਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦਾ ਸਵਾਗਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਰੋਮਾਨੀਆ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ 2047 ਦਾ ਸਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਣ ਇੱਕ ਖੁਸ਼ਹਾਲ, ਆਧੁਨਿਕ, ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਅਤੇ ਸਮਾਵੇਸ਼ੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੋਮਾਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵਿਕਾਸ ਯਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ

ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ, ਮੁਹਾਰਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣਗੀਆਂ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਰੋਮਾਨੀਆਈ ਭਾਰਤ ਦੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸਬੰਧ ਸਾਡੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪੁਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਰੋਮਾਨੀਆ ਵਿਚਕਾਰ ਦੋਸਤੀ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਬੰਧਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਰੰਤਰ ਸਮਰਥਨ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਵੱਲੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ/ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜੁਲਾਈ (ਪ.ਪ) : ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਖੁਰਾਕੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹਰ ਨੀਤੀ, ਹਰ ਸਵਾਲ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਪੁੱਛਦੇ ਹੋ, ਹਰ ਕਾਨੂੰਨ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਅਤੇ ਹਰ ਚਰਚਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੁਸੀਂ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋ, ਅਣਗਿਣਤ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਖੁਰਾਕ ਸਭਾ ਦੇ ਤੁਹਾਡੇ ਮਾਣਯੋਗ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਅੱਜ 2026 ਦੀਆਂ ਦੋ-ਸਾਲਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ/ਨਾਮਜ਼ਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ, ਖੁਰਾਕ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਉਦਘਾਟਨ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਵੰਸ਼; ਸੰਸਦ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਮੈਂਬਰ; ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਸਕੱਤਰ-ਜਨਰਲ, ਸ਼੍ਰੀ ਪੀ.ਸੀ. ਮੋਦੀ; ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਸਕੱਤਰੇਤ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਦੋ-ਰੋਜ਼ਾ ਓਰੀਐਂਟੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਰਾਜ ਸਭਾ ਦੇ ਮਾਣਯੋਗ ਡਿਪਟੀ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਵੰਸ਼ ਦੇ ਸਵਾਗਤੀ ਭਾਸ਼ਣ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਵੰਸ਼ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਸਦ ਦੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਾਲ) ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ 2047 ਵਿੱਚ ਵਿਕਸਤ ਭਾਰਤ ਖੁਰਾਕ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੀ ਹਰੀਵੰਸ਼ ਨੇ ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ

ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਬਣਾਉਣ, ਰਚਨਾਤਮਕ ਆਲੋਚਨਾ ਕਰਨ, ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਹੀ ਰਸਤੇ 'ਤੇ ਚੱਲਣ ਅਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਮੈਂਬਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜਵਾਬ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਦੇ

ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਉਣ ਅਤੇ ਬਿੱਲਾਂ 'ਤੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣ। ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਆਪਣੇ ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਚੁਣੇ ਗਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿੱਘਾ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 67 ਮੈਂਬਰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਸਦਨ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ

ਜਨਤਕ ਵਚਨਬੱਧਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਸੰਸਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਸਦਨ ਦੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸ਼੍ਰੀ ਸੀ.ਪੀ. ਰਾਧਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਘੀ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦਾ ਅਧਾਰ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਟਿੱਪਣੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਦਨ ਵਿਭਿੰਨ ਖੇਤਰੀ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕੱਠੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।



ਅੱਖਾਂ ਹੇਠ ਕਾਲੇ ਘੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ 'ਚ ਕਰੋ ਦੂਰ

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੁਣ ਆਮ ਹੈ। ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਤਰਾਂ ਵਿਚ ਵੇਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ, ਤੁਹਾਡੀ ਰੋਜ਼ ਦੀ ਰੁਟੀਨ ਵਿਚ ਚਮੜੀ ਦੀ ਰੰਗੀ

ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਅਤੇ ਪੀਰੀਅਡ ਦੇ ਸਮੇਂ, ਸਰੀਰ ਅੰਦਰ ਹਾਰਮੋਨਲ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।



ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਕਾਲੇ ਘੇਰਿਆਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਦੇ ਉਪਾਅ:
ਸੌਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੈਕਅੱਪ ਨੂੰ ਹਟਾਉ। ਰੁੱ ਨੂੰ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਡੁਬੋ ਕੇ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਤਕ ਅੱਖਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਉ। ਹਰੀ ਚਾਹ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਉਪਰ 5-10 ਮਿੰਟ ਲਈ ਰੱਖਣ ਨਾਲ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ ਦੂਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਟਾਮਿਨ ਈ ਕੈਪਸੂਲ ਦੇ ਜੌਲਾਂ ਨਾਲ ਅੱਖਾਂ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ 5-6 ਮਿੰਟ ਲਈ ਕਰੋ। ਸੌਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਠੀਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 7-8 ਘੰਟੇ ਦੀ ਨੀਂਦ ਲਉ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰੇ 25-30 ਮਿੰਟ ਲਈ ਯੋਗਾ ਕਰਨ ਨਾਲ, ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਘਟਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਚਮਕ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਖਾਉ ਜਿਵੇਂ ਹਰੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ, ਦਾਲਾਂ, ਜੂਸ, ਅਨਾਜ ਆਦਿ।

ਦੇਖਭਾਲ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ, ਚਮੜੀ ਵਿਚ ਗੰਦਗੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣਾ, ਤਣਾਅ ਅਤੇ ਥਕਾਵਟ, ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾ ਲੈਣ ਨਾਲ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਆਏ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਕਾਰਨ: ਕੰਮ ਦੇ ਵਧੇਰੇ ਤਣਾਅ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਦੇਰ ਰਾਤ ਜਾਗਣ ਅਤੇ ਨੀਂਦ ਨਾ ਆਉਣ ਕਾਰਨ ਚਮੜੀ ਪੀਲੀ ਹੋਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਸਾਫ਼ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਚਾਹ ਅਤੇ ਕੱਫੀ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨ ਨਾਲ ਵੀ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੈਕਅੱਪ ਉਤਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਸੌ ਜਾਣ ਤੋਂ, ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਗੰਦਗੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਕਾਲੇ ਘੇਰੇ

Printed & Published by Amritpal Singh Printed at I.G. Printers, Pvt Ltd 104, DSIDC, Complex Okhla Industrial Area Phase-I New Delhi-110020 Keep Jagpal Singh Published at office Daily Educator, 104 DSIDC, Okhla Industrial Area Phase-I, New Delhi .Owner : Jagjit Singh Dardi, Editor Harpreet Singh, PRGI (RNI) Regd. No.42998/1985

ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ਨੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ, ਆਈ.ਜੀ. ਪ੍ਰਿੰਟਰਜ਼ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਟਿਡ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ. ਡੀ. ਸੀ. ਕੰਪਲੈਕਸ, ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110020 ਕੀਪਰ ਜਗਪਾਲ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਛਪਵਾ ਕੇ ਦਫ਼ਤਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਐਜੂਕੇਟਰ 104, ਡੀ.ਐਸ.ਆਈ.ਡੀ.ਸੀ. ਓਖਲਾ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼-1 ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। (ਮਾਲਕ ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ), ਐਡੀਟਰ ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, PRGI (RNI) Regd. No.42998/1985

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

www.dailyeducator.in

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

INS

THE INDIAN NEWSPAPER SOCIETY

ਰੋਜ਼ਾਨਾ

www.dailyeducator.in

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ

ਐਜੂਕੇਟਰ

Lies try to disguise themselves as the sensational truth. But we all seek the truth. That's why every word in the newspaper is corroborated, verified, and only then printed. Between these lines, there is no space for falsehood. A newspaper is the only place where what's written and what's true are always the same thing because

Nothing but the truth.

Ink Doesn't Lie